Tussenrapportage 2025-2

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING EN LEESWIJZER 3
1.1 Inleiding 3
1.2 Leeswijzer 4
2. financieel perspectief 6
2.1 Uitkomst tweede Tussenrapportage 2025 6
2.2 Bestemming overschot 7
3. Programma's 8
Programma 0. Bestuur en ondersteuning 8
Programma 1. Veiligheid 10
Programma 2. Verkeer, vervoer en waterstaat 13
Programma 3. Economie 16
Programma 4. Onderwijs 18
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie 20
Programma 6. Sociaal domein 25
Programma 7. Volksgezondheid en milieu 33
Programma 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing 38
Programma 9. Algemene dekkingsmiddelen 41
Programma 10. Overhead 45
4 Investeringen en projectramingen 48
5 Eemsdelta in Balans 52
6 Overheveling budgetten 53
7 Bijlagen 62
Bijlage 7.1 Samenvatting mutaties taakvelden 62
Bijlage 7.2 Rapportage geprioriteerde projecten 69
Bijlage 7.3 Inpassingskosten 75

1. INLEIDING EN LEESWIJZER

1.1 Inleiding

Appingedam, 17 december 2025

Voor u ligt de tweede Tussenrapportage 2025.

De tweede Tussenrapportage 2025 geeft de stand van zaken weer per oktober 2025, met een doorkijk naar de resterende maanden van het jaar. Vanaf 2025 wordt in deze rapportage ook gerapporteerd over de overhevelingen van incidentele projectgelden van 2025 naar 2026, de zogenoemde incidentele PRJ-projecten. De afzonderlijke rapportage over de overhevelingen komt hiermee te vervallen. De overheveling van de incidentele budgetten betreft een totaalbedrag van € 8.149.800.

Het geraamd begrotingsresultaat 2025 was tot en met de raad van 15 oktober 2025 € 1.694.200 positief. Het resultaat van de 2e Tussenrapportage 2025 is € 5.887.900 positief. Het voorlopig rekeningresultaat 2025 komt daardoor, met verwerking van de tweede Tussenrapportage 2025, uit op € 7.582.100. positief. Op basis van deze Tussenrapportage zal de begroting 2025 en 2026 worden aangepast via een begrotingswijziging.

Wij leggen deze tweede Tussenrapportage 2025 aan u ter bespreking en vaststelling voor.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders,

B. Visser	K. Van der Wal
Burgemeester	Gemeentesecretaris

1.2 Leeswijzer

Deze tussenrapportage is opgebouwd uit een aantal hoofdstukken:

• Financieel perspectief

• Programma's

• Investeringen en projectramingen

• Eemsdelta in Balans

• Overheveling budgetten (incidentele PRJ-projecten)

Daarnaast is een hoofdstuk "Bijlagen" toegevoegd.

Financieel perspectief

In het hoofdstuk "Financieel perspectief" geven wij een samenvatting van de uitkomsten in financiële zin van deze Tussenrapportage. In dit hoofdstuk wordt een voorstel gedaan m.b.t. de bestemming van het resultaat vanuit deze Tussenrapportage.

Programma's

In de begroting 2025 staan 11 programma's opgenomen. Per programma wordt er inzicht gegeven in de verwachte uitgaven en inkomsten per programma ("Wat mag het kosten"). Hierin wordt het verloop per programma weergegeven vanaf de primaire begroting tot de effecten die volgen uit deze rapportage.

Per programma zijn de financiële afwijkingen groter dan € 50.000 per taakveld (rapporteringsnorm in de door u vastgestelde financiële verordening) opgenomen en toegelicht. De reservemutaties zijn allen opgenomen in programma 9.

Per programma wordt de stand van zaken weergegeven van de beleidsvoornemens zoals opgenomen in de begroting 2025. Alleen de beleidsvoornemens die niet volgens plan verlopen zijn opgenomen en worden toegelicht. In de jaarrekening 2025 zal van alle beleidsvoornemens de stand van zaken worden vermeld.

Hiernaast worden ook de aan te passen investeringsbudgetten apart benoemd.

Investeringen en projectramingen

Over verwachte afwijkingen op investeringen groter dan € 50.000 worden in dit hoofdstuk gerapporteerd. Ook worden in dit hoofdstuk voorstellen gedaan om kredieten beschikbaar te stellen. Als laatste worden hierin ook projectramingen op programmaniveau bijgesteld en toegelicht.

Eemsdelta in Balans

Over het bezuinigingspakket Eemsdelta in balans is in Hoofdstuk 5 een rapportage opgenomen. In de eerste tussenrapportage van 2025 is gekeken naar de eerste maanden van het jaar. In deze tweede tussenrapportage is voor de periode januari – september 2025 naar de bezuinigingen gekeken die in 2025 gerealiseerd moeten zijn.

Overheveling budgetten (incidentele projectbudgetten)

De gemeenteraad stelt middelen beschikbaar voor de uitvoering van projecten van incidentele aard. Veel van deze projecten zijn in 2025 nog niet (volledig) afgerond, waardoor er budget resteert. Omdat de uitvoering van deze projecten in 2026 wordt voortgezet, is het noodzakelijk de resterende

middelen over te hevelen van 2025 naar 2026 en deels ook naar latere jaren. Hiermee wordt de continuïteit van de uitvoering gewaarborgd.

Bijlagen

Als bijlage is toegevoegd het overzicht: "Samenvatting mutaties per taakveld" ten behoeve van de vast te stellen begrotingswijziging. Hierin zijn tevens de begrotingswijzigingen opgenomen die tot nu toe al door de raad zijn vastgesteld. Tevens is als bijlage een overzicht opgenomen van de stand van zaken van de geprioriteerde projecten en wordt er inzicht gegeven in de stand van zaken met betrekking tot de inpassingskosten.

2. FINANCIEEL PERSPECTIEF

2.1 Uitkomst tweede Tussenrapportage 2025

In hoofdstuk 3 is per programma aangegeven welke mutaties in financiële zin moeten worden doorgevoerd in de begroting van 2025. In onderstaande tabel zijn de uitkomsten hiervan per programma aangegeven.

Het resultaat van de 2e Tussenrapportage 2025 is € 5.887.900 positief.

	2025	Voordeel/nadeel
Programma:		
0. Bestuur en ondersteuning	-204	N
1. Veiligheid	-18	N
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	433	V
3. Economie	-120	N
4. Onderwijs	269	V
5. Sport, cultuur en recreatie	291	V
6. Sociaal domein	-3.449	N
7. Volksgezondheid en milieu	-263	N
8. Volkshuisvesting, RO en SV	584	V
9. Algemene dekkingsmiddelen	10.249	V
Mutaties reserves	-419	N
10. Overhead	-1.464	N
Saldo Tussenrapportage 2025	**5.888**	**V**

Voor een deel zijn de gerapporteerde afwijkingen structureel, dit betreffen:

Programma	Omschrijving	Baten	Lasten
6	*Mei circ. 2025 impuls soc infrastruct	-	130
7	Aframen milieu leges	-130	-
6	Toename gebruik studietoeslag studenten	-	56
6	*Toename kosten Jeugdhulp	-	4.000
6	*Loonkosten Sociale werkvoorziening	-	-1.038
6	*Loonkosten Nieuw Beschut Werken	-	-390
0	Kosten VNG bestuurlijke samenwerking	-	56
6	Doorontwikkeling Kansshop 1e fase	-	141
6	Bijzondere bijstand	-	98
Totaal mutaties structureel		**-130**	**3.053**

Bovenstaande structurele effecten met een * zijn reeds verwerkt in de begroting 2026. Een deel van de posten met een structurele afwijking kon niet meer worden meegenomen in de concept Begroting 2026. De nog te verwerken aanpassingen worden meegenomen in de begrotingswijziging die is toegevoegd bij dit raadsvoorstel voor 2026.

2.2 Bestemming overschot

Voorgesteld wordt om het financieel resultaat van deze Tussenrapportage toe te voegen aan het saldo van de begroting 2025.

- Saldo (t/m raad 15 oktober 2025) vóór tweede Tussenrapportage	€	1.694.200 positief
- Saldo tweede Tussenrapportage 2025	€	5.887.900 positief
Stand begroting 2025 na tweede Tussenrapportage 2025	€	7.582.100 positief

Een aantal mutaties die een structureel effect hebben zijn nog niet verwerkt in de begroting 2026. Het effect van deze Tussenrapportage op het saldo van de begroting 2026 is als volgt:

- Saldo (t/m raad 15 oktober 2025) vóór tweede Tussenrapportage	€	4.864.000 positief
- Saldo tweede Tussenrapportage 2025	€	481.000 negatief
Stand begroting 2026 na tweede Tussenrapportage 2025	€	4.383.000 positief

3. PROGRAMMA'S

Programma 0. Bestuur en ondersteuning

Taakvelden

Het programma bestuur en ondersteuning bestaat uit de volgende taakvelden:

0.1 Bestuur
0.2 Burgerzaken

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema 3: gebiedsgericht werken en participatie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Status	Toelichting
Inwoners en ondernemers meer betrekken bij het opstellen van (beleids-)plannen.	• Participatie is een standaard onderdeel van de bestuurlijke opdracht;	😐	Participatie wordt steeds meer toegepast bij bestuurlijke opdrachten, maar is nog niet standaard onderdeel van het proces. In 2026 zal de focus liggen op structureel.
	• In de participatieparagraaf van college- en raadsvoorstellen staat een overzicht van het participatieplan;	😐	Over het algemeen wordt de paragraaf steeds meer gevuld met participatie afwegingen. Dat kan beter en meer. In 2026 wordt gekeken hoe dit structureel kan worden.
Intensiveren van de betrokkenheid van inwoners bij de lokale democratie.	De nieuwe Wet Versterking Participatie op decentraal niveau treedt in werking op 1 januari 2025. Er geldt een overgangsperiode van twee jaar om een verordening op te stellen. Eemsdelta beschikt reeds over een participatiebeleid. De technische conversie naar een verordening wordt begin 2025 uitgevoerd.	😐	Vanwege de belofte om het participatiebeleid na twee jaar te bespreken met de gemeenteraad, is ervoor gekozen om de combinatie te zoeken met input voor de verordening. Deze sessie met de raad heeft voor de zomer plaatsgevonden. In kwartaal 4 van 2025 – kwartaal 1 van 2026 ligt de nieuwe verordening voor ter besluitvorming.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

	2025	Voordeel/ nadeel
Baten		
Primitieve begroting	848	
Verwerkte begrotingswijzigingen	0	
Mutaties tussenrapportage	0	
Saldo na Tussenrapportage	848	
Lasten		
Primitieve begroting	5.169	
Verwerkte begrotingswijzigingen	-125	
Mutaties tussenrapportage	204	
Saldo na Tussenrapportage	5.248	
Saldo programma 0	-4.399	N

Mutaties Programma 0

Omschrijving	2025 Baten	Lasten	I/S
Ontwikkelingen:			
Sept circ. 2025 verkiezingen okt 25		148	I
Kosten VNG bestuurlijke samenwerking		56	S
Totaal mutaties	0	204	

Toelichting mutaties programma 0

Septembercirculaire 2025 verkiezingen oktober 2025

Vanuit de Septembercirculaire 2025 hebben we incidenteel €148.000 extra middelen ontvangen voor de verkiezingen in oktober 2025. Dit wordt toegevoegd aan het budget. Zie ook programma 9.

Kosten Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) bestuurlijke samenwerking

Onder andere de kosten voor de VNG zijn in 2025 (ten opzichte van 2024) met € 35.000 gestegen. Hier was onvoldoende rekening mee gehouden. Per saldo een afwijking van € 56.000.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 0

Taakvelden	2025 Baten	Lasten
0.1 Bestuur		56
0.2 Burgerzaken		148
Totaal mutaties taakvelden	0	204

Programma 1. Veiligheid

Taakvelden

Het programma veiligheid bestaat uit de volgende taakvelden:

1.1 Crisisbeheersing en brandweer
1.2 Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema 1: jeugdigen

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Status	Toelichting
Voorkomen jonge aanwas (ondermijning).	• Voorlichting en bewustwordingssessies op scholen, sportverenigingen, jeugdsoos e.d.	😐	Onder de regiodeal zal dit verder opgepakt worden. Planvorming ligt er en dient nu uitgevoerd te worden.
De voorwaarden voor de implementatie van het Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming in 2026 zijn gerealiseerd.	Onder leiding van een door de Groninger gemeenten gezamenlijk aangestelde programmamanager werken we toe naar implementatie van het Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming. Door de proeftuinen bepalen we wat hiervoor nodig is en wat gezamenlijk georganiseerd moet worden.	😐	Er is in het Voorjaarsnota geen geld beschikbaar gesteld door het Rijk voor de implementatie hiervan. Het Rijk en de Groninger gemeenten hebben wel aangegeven hiermee door te willen gaan. Maar men is nu op zoek naar middelen.

Thema 2: Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Status	Toelichting
5. Uitvoering van het evenementenbeleid.	• Toezicht op de naleving van exploitatievergunningen conform het nieuwe beleid van 2024.	😐	De exploitatievergunningen zijn inmiddels opgenomen in de Algemene Plaatselijke Verordening, maar dienen nog nader uitgewerkt te worden om over te gaan op een daadwerkelijke implementatie. Dit zal in 2026 verder opgepakt worden.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 1 Veiligheid

	2025	Voordeel/ nadeel
Baten		
Primitieve begroting	9.854	
Verwerkte begrotingswijzigingen	-911	
Mutaties tussenrapportage	-385	
Saldo na Tussenrapportage	8.558	
Lasten		
Primitieve begroting	15.603	
Verwerkte begrotingswijzigingen	193	
Mutaties tussenrapportage	-367	
Saldo na Tussenrapportage	15.430	
Saldo programma 1	-6.872	N

Mutaties Programma 1

	2025		
Omschrijving	Baten	Lasten	I/S
Ontwikkelingen:			
Sept circ. 2025 Versterk omgev Veiligheidsdiensten		24	I
Bijstelling Lumpsum	-385	-385	I
Vrijval van afgeronde incidentele projectbudgetten		-6	I
Totaal mutaties	-385	-367	

Toelichting mutaties programma 1

Septembercirculaire 2025 versterking omgevings veiligheidsdiensten

Vanuit de septembercirculaire 2025 hebben we €24.000 ontvangen voor het versterken van de omgevingsveiligheidsdiensten.

Bijstelling Lumpsum

Op basis van een actuele prognose wordt verwacht dat we in 2025 € 385.000 minder uit zullen geven dan we begroot hadden (€ 9.837.500), met name als gevolg van het niet kunnen vervullen van een aantal vacatures binnen verschillende teams. Deze uitgaven worden volledig vergoed vanuit de verkregen middelen van het Rijk (Lumpsum).

Vrijval van afgeronde incidentele projectbudgetten

Wanneer incidentele projectbudgetten worden afgerond, kan er een klein restbedrag overblijven. Deze resterende middelen vallen per programma vrij ten gunste van de algemene reserve. De specificatie van deze bedragen is opgenomen in hoofdstuk 6 Overheveling van budgetten.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 1

Taakvelden	2025 Baten	Lasten
1.1 Crisisbeheersing en brandweer		-6
1.2 Openbare orde en veiligheid	-385	-361
Totaal mutaties taakvelden	**-385**	**-367**

Programma 2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Taakvelden

Het programma verkeer, vervoer en waterstaat bestaat uit de volgende taakvelden:

2.1 Verkeer en vervoer
2.2 Parkeren
2.4 Economische havens en waterwegen
2.5 Openbaar Vervoer

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

De in de begroting 2025 opgenomen beleidsvoornemens van dit programma liggen op basis van de huidige kennis op schema.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

	2025	Voordeel/ nadeel
Baten		
Primitieve begroting	727	
Verwerkte begrotingswijzigingen	307	
Mutaties tussenrapportage	250	
Saldo na Tussenrapportage	1.284	
Lasten		
Primitieve begroting	14.458	
Verwerkte begrotingswijzigingen	1.661	
Mutaties tussenrapportage	-183	
Saldo na Tussenrapportage	15.937	
Saldo programma 2	-14.653	N

Mutaties Programma 2

	2025		
Omschrijving	Baten	Lasten	I/S
Ontwikkelingen:			
Aframen kapitaallasten		-471	I
Bijstelling raming Projecten 2025	250	250	I
Vrijval voorziening kunstwerken		-65	I
Herinrichting parkeerterrein Overdiep		121	I
Vrijval van afgeronde incidentele projectbudgetten		-18	I
Totaal mutaties	250	-183	

Toelichting mutaties programma 2

Aframen kapitaallasten Programma 2
Binnen het taakveld is bij de jaarrekening 2024 vermeld dat er diverse investeringen vertragingen hebben opgelopen in de oplevering. Hierdoor zullen de afschrijvingslasten minimaal een jaar worden uitgesteld en ontstaat er voordeel op dit taakveld van € 471.000. De geplande bezuiniging BORG voor het jaar 2025 wordt incidenteel gerealiseerd door middel van vrijvallende afschrijvingslasten binnen het taakveld groen (€ 168.000) en het taakveld wegen (€ 132.000).

Bijstelling raming Projecten 2025
Op basis van een jaarlijkse actualisatie van de verwachte projectuitgaven wordt de begroting voor dit taakveld bijgesteld. Tekstuele toelichting staat in hoofdstuk 4, onder *Bijstellen budgetten structurele projecten.*

Voorziening kunstwerken
Enkele kunstwerken welke ingepland zijn voor groot onderhoud zijn verwijderd, hebben een andere eigenaar of zijn niet langer in het beheer bij de gemeente Eemsdelta. Hierdoor kunnen de gereserveerde budgetten voor deze werkzaamheden vrijvallen. Dit betreft € 65.000.

Enkele kunstwerken welke ingepland zijn voor groot onderhoud blijken complex en vereisen meer voorbereidingstijd voorafgaand aan de uitvoering. De bijbehorend projectbudgetten dienen overgeheveld te worden naar 2026 om een zorgvuldige uitvoering te borgen. Met deze projecten is € 570.000 gemoeid.

Opgebouwd uit:
- Onderzoek groot onderhoud Havenbrug
- Beschoeiing haven Leermens
- Roggenkampsluis
- Groot onderhoud brug Lalleweer, Borgsweer
- Inritbruggen Middelstum
- Batch Steigers

Dit is een inschatting van de werkzaamheden op basis van de beschikbare kennis ten tijde van de uitvraag van de T2-rapportage. Mogelijk blijkt bij de jaarrekening dat aanvullende overhevelingen benodigd zijn voor een goede uitvoering van de werken.

Herinrichting parkeerterrein Overdiep
Voor de herinrichtingskosten parkeerterrein en herstraten toerit winkelcentrum, afkoop 7 parkeerplaatsen en aanlegkosten extra verharding, wordt in totaal € 120.600 overgeboekt naar het project Overdiep Appingedam (zie programma 8).

Vrijval van afgeronde incidentele projectbudgetten
Wanneer incidentele projectbudgetten worden afgerond, kan er een klein restbedrag overblijven. Deze resterende middelen vallen per programma vrij ten gunste van de algemene reserve. De specificatie van deze bedragen is opgenomen in hoofdstuk 6 Overheveling van budgetten.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 2

Taakvelden	2025 Baten	Lasten
2.1 Verkeer en vervoer	250	-159
2.2 Parkeren		
2.3 Recreatie havens		-24
2.4 Economische haven en waterwegen		
2.5 Openbaar vervoer		
Totaal mutaties taakvelden	**250**	**-183**

Programma 3. Economie

Taakvelden

Het programma economie bestaat uit de volgende taakvelden:

3.1 Economische ontwikkeling
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
3.4 Economische promotie (en toerisme)

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema 2: toerisme (en recreatie)

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Status	Toelichting
Versterken recreatieve infrastructuur.	• Input leveren voor opstellen ligplaatsenverordening.	😐	Dit proces loopt enigszins achter. Er wordt nu gewerkt aan de planning van dit traject.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 3 Economie

	2025	Voordeel/ nadeel
Baten		
Primitieve begroting	285	
Verwerkte begrotingswijzigingen	0	
Mutaties tussenrapportage	185	
Saldo na Tussenrapportage	470	
Lasten		
Primitieve begroting	1.860	
Verwerkte begrotingswijzigingen	180	
Mutaties tussenrapportage	305	
Saldo na Tussenrapportage	2.345	
Saldo programma 3	-1.876	N

Mutaties Programma 3

Omschrijving	2025 Baten	Lasten	I/S
Ontwikkelingen:			
Reclamebelasting 2022-2025		50	I
Bijstelling raming Projecten 2025	185	185	I
PRJ 80 jaar bevrijding		70	I
Totaal mutaties	185	305	

Toelichting mutaties programma 3

Reclamebelasting 2022-2025

De geraamde lasten worden overschreden, omdat in 2025 de afrekening van de reclamebelasting voor de jaren 2022, 2023 en 2024 heeft plaatsgevonden. Handelsvereniging Het Dok en Stichting Promotie Activiteiten Appingedam ontvangen de baten van de reclamebelasting.

Bijstelling raming Projecten 2025

Op basis van een jaarlijkse actualisatie van de verwachte projectuitgaven wordt de begroting voor dit taakveld bijgesteld. Tekstuele toelichting staat in hoofdstuk 4, onder *Bijstellen budgetten structurele projecten.*

PRJ 80 jaar bevrijding

In juni 2024 heeft het college ingestemd met de vaststelling van een subsidieregeling voor het vieren van 80 jaar vrijheid. Het college heeft besloten om geen subsidieplafond in te stellen. Het aantal ingediende initiatieven die aan de regeling voldoen was boven verwachting hoog. Namelijk 58 initiatieven waarmee totaal € 190.000 is gemoeid. Daarnaast zijn er extra kosten gemaakt voor vrijheidsvlaggen, maken van een film en boek 80 jaar vrijheid in Eemsdelta.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 3

	2025	
Taakvelden	**Baten**	**Lasten**
3.1 Economische ontwikkelingen	150	150
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	35	35
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		
3.4 Economische promotie (en toerisme)		120
Totaal mutaties taakvelden	**185**	**305**

Programma 4. Onderwijs

Taakvelden

Het programma onderwijs bestaat uit de volgende taakvelden:

4.1 Openbaar basisonderwijs
4.2 Onderwijshuisvesting
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

De in de begroting 2025 opgenomen beleidsvoornemens van dit programma liggen op basis van de huidige kennis op schema.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 4 Onderwijs

	2025	Voordeel/ nadeel
Baten		
Primitieve begroting	3.838	
Verwerkte begrotingswijzigingen	684	
Mutaties tussenrapportage	1.025	
Saldo na Tussenrapportage	5.547	
Lasten		
Primitieve begroting	8.968	
Verwerkte begrotingswijzigingen	1.142	
Mutaties tussenrapportage	756	
Saldo na Tussenrapportage	10.866	
Saldo programma 4	-5.320	N

Mutaties Programma 4

	2025		
Omschrijving	Baten	Lasten	I/S
Ontwikkelingen:			
Aframen kapitaallasten		-370	I
Bijstelling raming Projecten 2025	1.025	1.025	I
Lagere energie- en OZB lasten		-70	I
Dakbedekking Hoofdstraat 83 9915PC 'T ZANDT		51	I
Project Tijd voor toekomst		120	I
Totaal mutaties	1.025	756	

Toelichting mutaties programma 4

Aframen kapitaallasten programma 4

Binnen het taakveld is bij de jaarrekening 2024 vermeld dat er diverse investeringen vertragingen hebben opgelopen in de oplevering en sloop. Hierdoor zullen de afschrijvingslasten minimaal een jaar worden uitgesteld en ontstaat er voordeel op dit taakveld van € 370.000.

Bijstelling raming Projecten 2025

Op basis van een jaarlijkse actualisatie van de verwachte projectuitgaven wordt de begroting voor dit taakveld bijgesteld. Tekstuele toelichting staat in hoofdstuk 4, onder *Bijstellen budgetten structurele projecten.*

Gemeentelijke gebouwen vastgoed

Doordat er slechts een beperkt aantal panden in beheer waren in 2025 vallen de kosten voor energie en OZB lager uit dan begroot. Panden kunnen tijdelijk in beheer komen van vastgoed als er sprake is van bijvoorbeeld nieuwbouw. Na realisatie van een school komen bijvoorbeeld de energiekosten voor rekening van de school. Een van de panden wordt geboekt onder programma 4. De overige onder programma 8.

Dakbedekking Hoofdstraat 83

Er is extra onderhoud gepleegd. Met name de dakbedekking van het lagergelegen dak is slecht. De opbouw van de constructie blijkt na insnijding volledig verzadigd met water, waardoor lekkages ontstaan.

Project tijd voor toekomst

Bij het project Tijd voor Toekomst is over het schooljaar 2024–2025 een tekort ontstaan van €120.000. Dit project maakt deel uit van een provincie-brede beweging die zich richt op de brede talentontwikkeling van kinderen, onder andere door middel van een verlengde en verrijkte schooldag.

De eerste jaren van Tijd voor Toekomst zijn gefinancierd met middelen uit het Nationaal Programma Groningen (NPG). Voor het tekort over 2024–2025 werd verwacht dat financiering mogelijk zou zijn vanuit het programma Nij Begun. Dit blijkt voor het betreffende schooljaar echter nog niet realiseerbaar. Voor de daaropvolgende schooljaren is inmiddels in de benodigde financiering voorzien.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 4

	2025	
Taakvelden	**Baten**	**Lasten**
4.1 Openbaar basisonderwijs		
4.2 Onderwijshuisvesting		-389
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.025	1.145
Totaal mutaties taakvelden	**1.025**	**756**

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie

Taakvelden

Het programma sport, cultuur en recreatie bestaat uit de volgende taakvelden:

5.1 Sportbeleid en activering
5.2 Sportaccommodaties
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
5.4 Musea
5.5 Cultureel erfgoed
5.6 Media
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema 2: cultuur

Educatie & persoonlijke ontwikkeling

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Status	Toelichting
Cultuur als instrument voor persoonlijke ontwikkeling.	De culturele programmering op school, de aanpak daarvan, de inzet en het bereik van extra kindbudget als ook het effect van alle instrumenten wordt geëvalueerd door zowel IVAK als kunst en cultuur.	😐	Wij zijn in gesprek met het IVAK - in het kader van nieuwe prestatie-afspraken - op welke wijze kan worden gemonitord wat de kwantitatieve en kwalitatieve effecten zijn van Cultuur in het Onderwijs, en waar bijsturing mogelijk is.
	Het IVAK monitort op haar eigen doelen en effecten binnen Tijd voor Toekomst en Verlengde Schooldag, waar dit aan de orde is.	😐	De ontwikkelingen rond Tijd voor Toekomst spelen zich met name regionaal af; de lokale aansluiting voor bijvoorbeeld IVAK zal op een later moment moeten blijken.
Effectmeting instrumenten vrije tijdsaanbod.	Het IVAK levert een rapportage van alle instrumenten voor stimulering van het vrijetijdsaanbod, zowel het kwantitatieve gebruik als de kwalitatieve effecten. Het gaat hierbij om kortingsregelingen, vrijetijdsaanbod per aanbieder, instrumentenfonds, Jeugdfonds Cultuur, effect amateurkunstloket etc.	😐	Wij zijn in gesprek met het IVAK over nieuwe prestatie-afspraken die met ingang van 2026 worden ingezet. Genoemde instrumenten zijn daar een onderdeel van.

Eigenheid & identiteit

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Status	Toelichting
Beeldkwaliteit versterken.	Onderzoek naar mogelijkheid percentageregeling bij maatschappelijk vastgoed in de loop van 2025.	😐	Het inrichten van een percentageregeling geeft op dit moment geen meerwaarde; het proces wordt tot nader orde uitgesteld.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

	2025	Voordeel/ nadeel
Baten		
Primitieve begroting	2.530	
Verwerkte begrotingswijzigingen	1.803	
Mutaties tussenrapportage	-688	
Saldo na Tussenrapportage	3.645	
Lasten		
Primitieve begroting	18.010	
Verwerkte begrotingswijzigingen	3.364	
Mutaties tussenrapportage	-979	
Saldo na Tussenrapportage	20.395	
Saldo programma 5	-16.750	N

Mutaties Programma 5

Omschrijving	2025 Baten	Lasten	I/S
Ontwikkelingen:			
SPUK Bibliotheek Loppersum	220	220	I
Aframen kapitaallasten		-168	I
Taakstelling groenbeheer		300	I
Kunstgrasveld Sportvelden Spijk		53	I
Bijstelling raming Projecten 2025	-1.175	-1.175	I
Landschapscompensatie Tennet Boerdam	20	20	I
Landschapscompensatie Tennet Zijldijk	200	200	I
Landschapscomp Tennet Buitenterrein kerk Stedum	47	47	I
Vergoeding IMG t.b.v. Molenberg 11 Delfzijl niet besteed		-63	I
Onderhoud Kokslaan 3 Wagenborgen		-180	I
Onderhoud Burg. Garreltsweg 35a Woldendorp		-145	I
Administratieve wijziging:			
Administratieve correctie Wijkstraat 36		-88	I
Totaal mutaties	**-688**	**-979**	

Toelichting mutaties programma 5

Specifieke uitkering Bibliotheek Loppersum

In 2024 hebben wij een éénmalige uitkering ontvangen inzake de verplaatsing van de Bibliotheek in Loppersum. Omdat deze kosten zich in 2025 voordoen, worden deze baten en lasten in 2025 geraamd.

Aframen Kapitaallasten programma 5

Binnen het taakveld is bij de jaarrekening 2024 vermeld dat er diverse investeringen vertragingen hebben opgelopen in de oplevering. Hierdoor zullen de afschrijvingslasten minimaal een jaar worden uitgesteld en ontstaat er voordeel op dit taakveld van € 168.000.

Taakstelling Groenbeheer

De geplande bezuiniging BORG voor het jaar 2025 wordt incidenteel gerealiseerd door middel van vrijvallende afschrijvingslasten binnen het taakveld groen (€ 168.000) en het taakveld wegen (€ 132.000).

Kunstgrasveld Sportvelden Spijk

Bij de keuring van het kunstgrasveld is geconstateerd dat het veld niet meer voldoet aan de eisen van de KNVB. Door een kortere levensduur van kurk en een intensieve belasting van het veld was het noodzakelijk om de infill te vervangen om zo het veld competitiegerechtigd te houden.

Bijstelling raming Projecten 2025

Op basis van een jaarlijkse actualisatie van de verwachte projectuitgaven wordt de begroting voor dit taakveld bijgesteld. Tekstuele toelichting staat in hoofdstuk 4, onder *Bijstellen budgetten structurele projecten.*

Tennetprojecten

Naar aanleiding van het KV-380 Hoogspanningsmasten traject heeft Tennet middelen beschikbaar gesteld voor landschapscompensatie. De projecten worden volledig betaald door Tennetgelden. Voor het project Kerkterrein Stedum wordt de begroting opgevoerd. Daarnaast worden er twee projecten toegevoegd:

- Zijldijk
- Boerdam

Vergoeding IMG Molenberg

Er is een vergoeding van het Instituut Mijnbouwschade Groningen ontvangen t.b.v. Molenberg 11 Delfzijl. Dit bedrag zal niet worden besteed in het theater in verband met de nieuwbouw van het Huis van Cultuur en Bestuur, waar ook het nieuwe theater in gehuisvest zal worden. Het bedrag zal worden toegevoegd aan de reserve Huis van Cultuur en Bestuur, zodat het kan worden ingezet ter dekking van de kosten voor de nieuwbouw.

Onderhoud sporthal Kokslaan Wagenborgen

Het geplande onderhoud renovatie kleedkamers/douches, vervangen plafonds, scheidingswand en binnen- en buitenschilderwerk wordt in 2026 uitgevoerd in plaats van in 2025. Het onderhoud zou eerst in eigen beheer worden uitgevoerd. Dit is niet gelukt en nu wordt het aanbesteed en lukt het niet meer om het dit jaar uitgevoerd te krijgen. Hierdoor zal het restant onderhoudsbudget in de reserve gemeentelijke gebouwen worden gestort en via de begrotingswijziging 2026 weer vanuit de reserve beschikbaar worden gesteld voor uitvoering.

Onderhoud sporthal Burg. Garreltsweg Woldendorp

Het geplande onderhoud kleedkamers/douches, vervangen plafonds en binnen- en buitenschilderwerk wordt in 2026 uitgevoerd in plaats van in 2025. Het onderhoud zou eerst in eigen beheer worden uitgevoerd. Dit is niet gelukt en nu wordt het aanbesteed en lukt het niet meer om het dit jaar uitgevoerd te krijgen. Hierdoor zal het restant onderhoudsbudget in de reserve gemeentelijke gebouwen worden gestort en via de begrotingswijziging 2026 weer vanuit de reserve beschikbaar worden gesteld voor uitvoering.

Onderhoud Raadhuis Wijkstraat Appingedam

Het geplande onderhoudswerk zal in 2026 uitgevoerd worden in plaats van in 2025. Hierdoor zal het restant onderhoudsbudget in de reserve gemeentelijke gebouwen worden gestort en via de begrotingswijziging 2026 weer vanuit de reserve beschikbaar worden gesteld voor uitvoering.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 5

Taakvelden	2025 Baten	Lasten
5.1 Sportbeleid en activering	-1.200	-1.200
5.2 Sportaccommodaties	75	-203
5.3 Cultuurpresentatie c.a.		-63
5.4 Musea		
5.5 Cultureel erfgoed	-50	-138
5.6 Media	220	220
5.7 Openbaar groen en openlucht recr.	267	405
Totaal mutaties taakvelden	**-688**	**-979**

Programma 6. Sociaal domein

Taakvelden

Het programma sociaal domein bestaat uit de volgende taakvelden:

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal
6.3 Inkomensregelingen
6.4 WSW en beschut werk
6.5 Arbeidsparticipatie
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)
6.712 Begeleiding (Wmo)
6.713 Dagbesteding (Wmo)
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk
6.791 PGB Wmo
6.792 PGB Jeugd
6.811 Beschermd wonen (Wmo)
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)
6.821 Jeugdbescherming
6.822 Jeugdreclassering
6.91 Coördinatie en beleid Wmo
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema 4: jeugdhulp

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Status	Toelichting
Versterking preventie	• Evalueren en doorontwikkelen mogelijkheden van collectivering jeugdhulp binnen SBO de Delta. Collectivering betekent dat er collectief jeugdhulp wordt ingezet door 1 aanbieder/ hulpverlener in plaats van dat er op individuele basis meerdere hulpverleners worden ingezet	😐	De collectieve ondersteuning loopt goed. SBO de Delta heeft geen wachtlijst waardoor het instromen vanuit KDC mogelijk is. Evaluatie en het in beeld brengen van de opbrengsten is een aandachtspunt dat nog verdere uitwerking vraagt.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Status	Toelichting
Meer samenwerking medisch en sociaal domein (Kansrijke Start)	• Het organiseren van een Multidisciplinair overleg (MDO) waarbij casussen van zwangeren en jonge ouders in kwetsbare situaties worden afgestemd.	😐	We hebben een trekker hiervoor. Medio oktober komt de werkgroep voor het eerst bij elkaar.
Meer samenwerking met de doelgroep (Kansrijke Start)	Door het inzetten van ervaringsdeskundige(n)	😐	We hebben gesprekken gevoerd met interne collega's die ervaringsdeskundigen willen of gaan inzetten. We hebben contact gehad met een organisatie die werkt met ervaringsdeskundigen. Voorbereiding is in gang gezet, maar nog geen ervaringsdeskundigen kunnen toevoegen aan de lokale coalitie.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 6 Sociaal domein

	2025	Voordeel/ nadeel
Baten		
Primitieve begroting	32.036	
Verwerkte begrotingswijzigingen	5.631	
Mutaties tussenrapportage	3.821	
Saldo na Tussenrapportage	41.487	
Lasten		
Primitieve begroting	103.207	
Verwerkte begrotingswijzigingen	9.926	
Mutaties tussenrapportage	7.270	
Saldo na Tussenrapportage	120.403	
Saldo programma 6	-78.916	N

Mutaties Programma 6

Omschrijving	2025 Baten	Lasten	I/S
Ontwikkelingen:			
Mei circ. 2025 impuls soc infrastruct		130	S
Mei circ. 2025 alleenverdieners		89	I
Mei circ. 2025 Problematische schulden		66	I
Kwijtscheldingsbeleid Riool heffing		-77	I
Kwijtscheldingsbeleid Afvalstoffen heffing		-72	I
Sept circ. 2025 Vitale regio's		340	I
Sept circ. 2025 Participatie in balans		129	I
Kosten opvang Oekraine	600	600	I
Bijstelling WMO 2025	-300	-210	I
Opvang asielzoekers algemene kosten	-120	-120	I
Bijstelling raming Projecten 2025	2.700	2.700	I
Bijstellen lasten Bijstandsuitkeringen		-260	I
Personeelskosten Vroegsignalering		-50	I
Toename gebruik studietoeslag studenten		56	S
Toename kosten Jeugdhulp		4.000	S
Definitieve vaststelling Buig 2025	134		I
Eigen bijdrage leefgeld Oekraïners			I
Loonkosten Sociale werkvoorziening		-1.038	S
Loonkosten Nieuw Beschut Werken		-390	S
Loonkosten Regulier-Overbruggers		73	I
Doorontwikkeling Kansshop 1e fase		141	S
Bijzondere bijstand		98	S
Werkbedrijf afdelingen		112	I
PRJ Welzijn op Recept	175	175	I
Exploitatiebijdrage VKB		54	I
PRJ Beschermd Wonen	631	631	I
Vrijval PRJ Beschermd Wonen		-125	I
Compensatie neg inkomenseffect Werkbedrijf		217	I
Totaal mutaties	**3.821**	**7.270**	

Toelichting mutaties programma 6

Middelen Meicirculaire 2025

Vanuit de meicirculaire 2025 ontvangen we in 2025 incidenteel middelen (€ 89.000) voor de uitvoering van de wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek die loopt van 2025 tot 2029. Ook ontvangen we incidenteel € 66.000 in 2025 voor de aanpak problematische schulden. Structureel ontvangen we middelen voor impulsbudget sociale infrastructuur. Voor 2025 is dit € 130.000. Het impulsbudget sociale infrastructuur is bedoeld om de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven en gemeentelijke ondersteuning voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te versterken. Zie ook programma 9.

Kwijtscheldingsbeleid rioolheffing en afvalstoffenheffing
De verleende kwijtscheldingen voor zowel de afvalstoffenheffing (€72.000) als de rioolheffing (€77.000) zijn lager dan de oorspronkelijke verwachting. Dit komt doordat er minder aanvragen zijn ingediend dan vooraf was ingeschat.

Middelen septembercirculaire 2025
De gemeente ontvangt voor de jaren 2025, 2026 en 2027 € 340.000 aan procesmiddelen voor het Nationaal Programma Vitale regio's (NPVR). Deze middelen worden gebruikt voor het opstellen van een regio-agenda voor de regio Noordoost-Groningen. Hiervoor wordt o.a. een projectmanager/begeleider aangesteld en ook wordt met dit budget aanvullend onderzoek betaald om te komen tot een regio-agenda. De ontvangen middelen voor 2026 en 2027 zijn verwerkt in de begroting 2026. Voor 2025 wordt het budget van €340.000 gevraagd via deze rapportage
Daarnaast ontvangen we voor de jaren 2025 t/m 2027 middelen voor het vereenvoudigen en verbeteren van de participatiewet. Met name voor meer maatwerk, versoepeling van regels en een menselijkere aanpak. De ontvangen middelen voor 2026 en 2027 zijn verwerkt in de begroting 2026. Voor 2025 wordt het budget met €129.000 bijgesteld via deze rapportage.

Kosten opvang Oekraïne
De kosten voor de inzet van personeel en beveiliging vallen € 600.000 hoger uit dan begroot. De extra kosten krijgen we geheel vergoed via het Rijk.

Tekort WMO
Per saldo verwachten we een tekort op de WMO in 2025 van € 90.000. Op de meeste posten zijn er wat afwijkingen, maar de grootste afwijkingen hebben betrekking op de Huishoudelijke Ondersteuning (HO) en Toegang. Voor Huishoudelijke Ondersteuning liggen de oorzaken op het gebied van de tariefsverhoging in de HO en het wegvallen van de effecten van Herstelgerichte Hulp. Daarnaast zou er in 2025 een aanpassing plaatsvinden van het abonnementstarief voor de Huishoudelijke Ondersteuning. Doordat deze weer inkomens- en vermogensafhankelijk zou worden was gerekend met een hogere bijdrage. Dit was al in de begroting verwerkt. Door de val van het kabinet is dit controversieel verklaard.
Het overschot op toegang heeft te maken met de subsidieverlening aan MEE. Voor 2027 wordt een nieuwe opdrachtverlening geformuleerd waarbij de financiële middelen weer worden afgestemd op de opdracht.

Opvang asielzoekers algemene kosten
Door het minder opnemen van statushouders binnen onze gemeente, is er ook minder deelname aan de verschillende leerroutes, waardoor de kosten € 120.000 lager zijn. Ook de rijksbijdrage daalt met ditzelfde bedrag.

Bijstelling raming Projecten 2025
Op basis van een jaarlijkse actualisatie van de verwachte projectuitgaven wordt de begroting voor dit taakveld bijgesteld. Tekstuele toelichting staat in hoofdstuk 4, onder *Bijstellen budgetten structurele projecten.*

Bijstellen lasten Bijstandsvermogen
In de begroting 2025 is uitgegaan van een stijging in het aantal bijstandsuitkering, echter zien we tot op heden dat dit aantal redelijk stabiel blijft, waardoor er voor 2025 een bedrag van € 260.000 kan worden afgeraamd.

Personeelskosten vroegsignalering
Het budget voor vroegsignalering is ruimer begroot dan noodzakelijk bleek. De uitvoering kon met minder middelen worden gerealiseerd, waardoor naar verwachting circa € 50.000 kan worden afgeraamd.

Toename gebruik studietoeslag studenten
Cijfers laten een toename in het gebruik zien. Studenten weten de regeling beter te vinden. Voorheen was de studietoeslag vaak onderbelicht. Daarnaast kan, sinds de (nieuwe) regeling studietoeslag vanaf 2022, de studietoeslag met terugwerkende kracht tot 1 april 2022 worden verstrekt.

Toename kosten Jeugdhulp
Uit de data zijn de volgende zaken zichtbaar:

- Stijging jongeren
- Complexe casuïstiek resulterend in een stijging van de kosten per jongere (ca. 18%)

Kijkende naar de data zien we dat de stijging met name zit in de volgende producten (categorie):

- Ambulant (circa € 1,7 miljoen)
- Dagbehandeling Jonge Kinderen (circa € 0,5 miljoen)
- Jeugdbescherming (circa € 0,2 miljoen)
- Verblijf (circa € 1 miljoen)

En daarnaast zien we een stijging in de inzet van Niet Gecontracteerde Zorg (NGZ), (circa € 0,7 miljoen).

Per saldo is er sprake van een aanvullende overschrijding van de kosten jeugdzorg van € 4 miljoen. Vanuit het Rijk hebben wij via het Gemeentefonds een incidentele compensatie ontvangen van € 2,4 miljoen naar aanleiding van het rapport van Ark voor de jaren 2023 en 2024 (zie ook programma 9).

In de gemeentelijke begroting 2026 is al rekening gehouden met deze stijging van de kosten jeugdzorg.

Let wel. Bovenstaande cijfers zijn op basis van een prognose op basis van actuele cijfers. De daadwerkelijke realisatie kan afwijken. De definitieve afrekening vindt plaats op basis van de werkelijke kosten per eind 2025.

Intern zetten wij fors in op monitoring om eerder en beter zicht te krijgen op ontwikkelingen, data duiding en waar mogelijk gerichte maatregelen. Daarnaast wordt er provinciaal (wij doen hieraan mee) onderzoek gedaan naar de stijging van de inzet van NGZ. Waar mogelijk zal dit leiden tot maatregelen. Intern zetten wij in op de vorming van een stevig lokaal team. Zij werken met een brede analyse waarmee ineens de juiste ondersteuning ingezet kan worden. Dit zal niet alleen moeten leiden tot het verbeteren van de ondersteuning van onze jongeren maar ook tot een besparing.

De raad is eind september geïnformeerd over de aanvullende tekorten jeugdzorg en de acties die het college gaat nemen om meer grip te krijgen op de kosten jeugdzorg. Onderdeel hiervan is het opzetten van een stevig lokaal team Eemsdelta. Dit zal binnenkort worden voorgelegd aan de raad voor besluitvorming.

Definitieve vaststelling Buig 2025
Begin oktober is het definitieve budget 2025 voor de Buig) door het Ministerie van sociale zaken en werkgelegenheid bekend gemaakt. De BUIG betreft de vergoeding voor de verschillende bijstandsuitkeringen en de loonkostensubsidie. Voor onze gemeente is dit een bedrag van € 24.208.500. In deze tussenrapportage zijn de begrote bedragen van deze vergoeding door het Rijk voor de bijstandsuitkeringen en de loonkostensubsidie tot dit definitieve budget aangepast. Dit betreft in totaal een voordeel van € 134.000.

Eigen bijdrage leefgeld Oekraïners
Door een wijziging van de regelgeving rondom opvang Oekraïners betalen werkende Oekraïense vluchtelingen die in gemeentelijke opvang verblijven sinds 1 januari 2025 een eigen bijdrage voor gas, water en elektriciteit aan de gemeente. De hoogte van de eigen bijdrage bedroeg € 105,00 per maand per volwassen ontheemde met een maximum van € 210 per gezin. Met ingang van 1 oktober 2025 is deze eigen bijdrage verhoogd naar maximaal € 244,22 per maand per persoon of maximaal € 488,44 per maand per gezin.

De niet begrote bijdrage leefgeld zal door het Rijk worden verrekend met de Rijksbijdrage voor de opvang van Oekraïners. Deze wordt dus lager in 2025.Het verhogen van het budget voor de eigen bijdrage valt hierdoor weg tegenover het verlagen van de rijksbijdrage. Hierdoor ziet u geen bedrag mutatie in bovenstaande tabel.

Loonkosten Sociale werkvoorziening
Het voordeel op de loonkosten van € 1.038.000 binnen de Sociale werkvoorziening ontstaat doordat in de begroting voor 2025 is uitgegaan van een hoger aantal fte's, dat in het jaar in loondienst waren. Daarnaast betreft het een doelgroep waarvoor geen indicaties meer worden afgegeven, waardoor er geen instroom is van nieuwe medewerkers. Dit is reeds in de begroting 2026 verwerkt.

Loonkosten nieuw beschut
Het voordeel op de loonkosten van € 390.000 binnen Nieuw Beschut Werken is toe te schrijven aan het feit dat het gemiddeld uitbetaalde salaris t/m september 2025 lager ligt, dan de salariskosten dan waarmee gerekend is in de begroting voor datzelfde jaar. Dit is reeds verwerkt in de begroting 2026.

Loonkosten Regulier-Overbruggers
Het nadeel op de loonkosten van € 73.000 van de reguliere werkplekken (werkplek voor mensen met een arbeidsbeperking met passende begeleiding) en de overbrugbanen (tijdelijk dienstverband om mensen te helpen naar regulier werk) binnen het werkbedrijf, wordt veroorzaakt door enerzijds een schommelend aantal medewerkers in dienst en anderzijds door hogere salariskosten dan waarmee gerekend is in de begroting 2025. In de begroting 2026 is reeds rekening gehouden met een stijging van de loonkosten voor deze mensen.

Doorontwikkeling Kansshop 1e fase
Deze overschrijding van € 141.000 wordt veroorzaakt door de 1e fase van de doorontwikkeling van de Kansshop (implementatie van het innovatieproject naar een merkbaar en meetbaar verschil).

Bijzondere bijstand
In het beleidsplan armoedebeleid 'Naar een merkbaar en meetbaar verschil' is de doelgroep voor de Individuele Inkomenstoeslag uitgebreid door een verhoging van de inkomensgrens van 110% naar 120% en een verkorting van de referteperiode van 5 naar 3 jaar.

De verwachting was dat deze aanpassing budgettair neutraal kon plaatsvinden, omdat de uitbreiding van de doelgroep zou worden gecompenseerd door een beperking: de toeslag zou uitsluitend beschikbaar worden gesteld aan inwoners zonder perspectief op inkomensverbetering. Voor deze beperking dienen afzonderlijke beleidsregels te worden opgesteld.

Bij de vaststelling van het beleidsplan in november 2022 is echter onvoldoende rekening gehouden met de toen nog op handen zijnde wetswijziging Participatiewet in Balans, die gefaseerd in werking treedt vanaf 1 januari 2026. Deze wijziging leidt tot een wetstechnische en uitvoeringsbelemmering voor de beoogde beperking van de doelgroep. Hierdoor ontstaat een structurele overschrijding van € 191.000. Op een aantal andere posten is een incidentele onderbenutting van in totaal € 93.000. Per saldo een nadeel van € 98.000.

Werkbedrijf afdelingen
De eenmalige kosten van € 112.000 hebben betrekking op meerdere afdelingen binnen het werkbedrijf. Dit betreft onder andere de aanschaf van materieel voor de medewerkers die teruggekeerd zijn uit de detachering van de voormalige groenopdracht en de afdeling Elektronica.

PRJ Welzijn op recept
Vanuit de Sociale Agenda zijn er middelen beschikbaar gesteld voor 2025 voor een bedrag van € 36.000. Deze worden ook nog in 2025 ontvangen. De gemeente Groningen is hier de kassier.

Exploitatiebijdrage Volkskredietbank (VKB)
De afwijking wordt veroorzaakt door een geprognotiseerde extra exploitatiebijdrage vanuit de VKB over 2025 van € 86.000. Daarnaast is er in 2025 een voordeel op de VKB kosten uit de jaren 2023 en 2024 verwerkt van € 32.000 met betrekking tot de BTW compensatie. Per saldo een afwijking van € 54.000.

Vrijval PRJ Beschermd wonen
Van de Centrumgemeente Groningen zijn middelen ontvangen met betrekking tot Beschermd Wonen voor een bedrag van € 631.000. Na aftrek van de kosten is dit overgebleven van de ontvangen rijksmiddelen bij de Centrumgemeente. De lasten zijn per saldo lager geraamd dan de baten omdat er een bedrag van € 125.000 kan vrijvallen ten gunste van het begrotingsresultaat. De middelen worden uitgekeerd aan de gemeenten met als doel dit te bestemmen voor lokale projecten om de instroom in Beschermd Wonen te beperken.

Compensatie inkomenseffect Werkbedrijf
Het Rijk stelt via een decentralisatie-uitkering (december) middelen beschikbaar om de medewerkers van de gemeente en Jobber (cao SW en cao Ads) te compenseren voor negatieve inkomenseffecten door fiscale maatregelen. De gemeente Eemsdelta ontvangt hiervoor een bedrag van € 217.000 De VNG, Cedris en het Rijk hebben de afspraak gemaakt dat medewerkers € 42,- ontvangen per maand dat zij in 2025 in dienst waren.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 6

Taakvelden	2025 Baten	2025 Lasten
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.356	3.696
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO		-220
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorziening Jeugd		
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorziening Integraal		
6.3 Inkomensregelingen	134	45
6.4 WSW en beschut werk		-896
6.5 Arbeidsparticipatie		129
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)		-360
6.711 Huishoudelijk Hulp (WMO)	-300	500
6.712 Begeleiding (WMO)		-130
6.713 Dagbesteding (WMO)		
6.714 Overige Maatwerkarrangementen (WMO)		
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal		2.406
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal		1.304
6.791 PGB WMO		
6.792 PGB Jeugd		
6.811 Beschermd wonen (WMO)	631	506
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)		
6.821 Jeugdbescherming		226
6.822 Jeugdreclassering		64
6.91 Coordinatie en beleid WMO		
6.92 Coordinatie en beleid Jeugd		
Totaal mutaties taakvelden	**3.821**	**7.270**

Programma 7. Volksgezondheid en milieu

Taakvelden

Het programma volksgezondheid en milieu bestaat uit de volgende taakvelden:

7.1 Volksgezondheid
7.2 Riolering
7.3 Afval
7.4 Milieubeheer
7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema 4: ruimte voor energie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Status	Toelichting
Eemsdelta op een duurzame manier van energie voorzien.	• Integraal energiebeleid ontwikkelen door het verbinden van diverse opgaven;	😐	Integraal energiebeleid wordt als onderdeel van Omgevingsvisie uitgewerkt.

Thema 5: klimaat- en energietransitie

Warmtetransitie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Status	Toelichting
In 2030 verbruiken we 30% minder aardgas dan in 2019 en zijn er 5.000 woningen van het aardgas af.	• Ontwikkelen gebiedsaanpak (onder andere door pilot Tuikwerd);	😐	Dit is continue in ontwikkeling. Verduurzaming van woningen vindt plaats via verschillende initiatieven, zoals proeftuinen aardgasvrije wijken, versterkingsprojecten en door het aanbieden van energieadvies

Klimaatadaptatie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Status	Toelichting
Eemsdelta klimaatbestendig en water-robuust inrichten.	• Subsidie voor klimaat adaptieve maatregelen (zoals groene daken, regentonnen, afkoppelen regenwater);	😐	De regeling is klaar maar moet nog geïmplementeerd worden.
	• Opstellen lokale adaptatiestrategie inclusief uitvoeringsagenda.	☹	Door andere prioriteiten is deze opgave nog niet opgepakt.

Thema 6: milieu en duurzaamheid

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Status	Toelichting
Inzicht in hoe duurzaam de gemeente daadwerkelijk is.	• Inventarisatie duurzaamheidsinitiatieven in de gemeente;	😐	Beide onderdelen worden geborgd in de opstelling van het milieubeleid, uitwerking van deze onderdelen vindt later plaats.
	• Opstellen plan van aanpak voor duurzaamheidsbeleid.	😐	Beide onderdelen worden geborgd in de opstelling van het milieubeleid, uitwerking van deze onderdelen vindt later plaats.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

	2025	Voordeel/ nadeel
Baten		
Primitieve begroting	17.888	
Verwerkte begrotingswijzigingen	642	
Mutaties tussenrapportage	-2.362	
Saldo na Tussenrapportage	16.168	
Lasten		
Primitieve begroting	20.922	
Verwerkte begrotingswijzigingen	1.395	
Mutaties tussenrapportage	-2.099	
Saldo na Tussenrapportage	20.218	
Saldo programma 7	-4.050	N

Mutaties Programma 7

Omschrijving	2025 Baten	Lasten	I/S
Ontwikkelingen:			
Aframen kapitaallasten		-238	I
Rioolheffing	-123		I
Totale voordeel t.b.v. voorziening riolering		192	I
Aframen milieu leges	-130		S
Bijstelling budgetten afval	154	2	I
voordeel budgetten afval naar voorziening		152	I
Voordeel kwijtschelding afvalst heffing naar voorziening		72	I
Bijstelling raming Projecten 2025	-2.700	-2.700	I
Uitvoeringsmiddelen klimaat- en energiebeleid	212	212	I
PRJ Natuurvriendelijke isoleren	225	225	I
Vrijval van afgeronde incidentele projectbudgetten		-16	I
Totaal mutaties	**-2.362**	**-2.099**	

Toelichting mutaties programma 7

Diverse mutaties rioolheffing

Nadeel Rioolheffing	-122.600
Voordeel kapitaallasten	238.000
Voordeel kwijtschelding (programma 6)	77.000
Prognose voordeel T2 2025	192.400

Binnen het taakveld is bij de jaarrekening 2024 vermeld dat er diverse investeringen vertragingen hebben opgelopen in de oplevering. Hierdoor zullen de afschrijvingslasten minimaal een jaar worden uitgesteld. Hierdoor ontstaat er voordeel op dit taakveld van € 225.000. Dit voordeel zal worden toegevoegd aan de voorziening rioolheffing.

De prognose voor de netto-opbrengst rioolheffing voor het huidige jaar voor Woning en niet-Woning blijft € 122.600 achter bij de begroting. Het werkelijk aantal rioolaansluitingen in de heffing rioolrecht is lager dan het aantal waarmee in de begroting rekening is gehouden.

Er wordt minder kwijtschelding verleend dan in eerste instantie verwacht. Het voordeel op kwijtschelding rioolheffing wordt geraamd op € 72.000 (programma 6).

Het voordeel zal worden toegevoegd aan de voorziening rioolheffing.

Aframen milieuleges

De verwachte te innen jaarlijkse milieuleges betreffen een prognose en liggen niet in lijn met de werkelijke cijfers. Gebaseerd op de historische data in 2024 aan vergunde (milieu-) omgevingsvergunningen is de verwachting dat de gemeente a dit jaar een bedrag van vergelijkbare omvang ontvangt.

In deze besteding is geen rekening gehouden met eventuele omgevingsvergunningen die rechtstreeks bij de Omgevingsdienst Groningen zijn ingediend omdat deze gegevens nog niet zijn aangeleverd. De verwachting is dat voor het einde van het jaar alle benodigde informatie inzichtelijk zal zijn om zo een accurater beeld te formuleren.

Diverse mutaties afval

Nadeel op huisvuil inzameling	-99.500
Nadeel op GFT	-42.400
Voordeel Kapitaallasten	170.000
Voordeel op oud papier inzameling	73.000
Nadeel milieustraat	-103.000
Voordeel Afvalstoffenheffing	154.100
Voordeel kwijtschelding (programma 6)	72.000
Prognose voordeel T2 2025	224.200

Het tarief voor vervoer en verwerking bleek uiteindelijk hoger uit te vallen dan verwacht, terwijl ook de indexatie hoger uitviel dan begroot. Hierdoor een nadeel van €99.500.

Het ledigingstarief en de frequentie van ledigingen van Groente-, Fruit- en Tuinafval bij hoogbouw was hoger dan verwacht. Hierdoor een nadeel van €42.400.

Binnen het taakveld is bij de jaarrekening 2024 vermeld dat de investering voortkomend uit het grondstoffenbeleid vertragingen hebben opgelopen in de oplevering. Hierdoor zullen de afschrijvingslasten met een jaar worden uitgesteld. Hierdoor ontstaat er voordeel op dit taakveld van € 170.000.

De papierprijs is hoger dan verwacht. Hierdoor zijn er minder kosten voor aanvulling van de garantieprijs. Hierdoor een voordeel van€ 73.000.

De loonkosten zijn hoger uitgevallen dan begroot. Daarnaast heeft de nieuwe aanbesteding geleid tot een hoger tarief voor kraanuren en vrachtwagenkosten per 1 december 2024. Hierdoor een nadeel van €103.000.

Het Noordelijke Belasting Kantoor kan meer afvalstoffenheffing innen dan verwacht. Hierdoor ontstaat er een voordeel van €154.100.

Er wordt minder kwijtschelding verleend dan in eerste instantie verwacht. Het voordeel op kwijtschelding afvalstoffenheffing wordt geraamd op € 72.000 (programma 6).

Het voordeel zal worden toegevoegd aan de voorziening afvalstoffenheffing.

Bijstelling raming Projecten 2025
Op basis van een jaarlijkse actualisatie van de verwachte projectuitgaven wordt de begroting voor dit taakveld bijgesteld. Tekstuele toelichting staat in hoofdstuk 4, onder *Bijstellen budgetten structurele projecten.*

Uitvoeringsmiddelen klimaat- en energiebeleid
Onvoorziene kosten bij de uitvoering van het klimaatbeleid. (bijdragen aan project Eemswarmte Thuis, opstart Flexteam en inhuur WTCG).

PRJ Natuurvriendelijk isoleren
Er is geld van de Provincie ontvangen voor het laten uitvoeren van een nulsituatie ecologisch onderzoek (en mitigerende maatregelen) in het kader van natuurvriendelijk isoleren. Daar waar de nulsituatie is vastgelegd kunnen isolatiewerkzaamheden conform het soortenmanagementplan (SMP) worden uitgevoerd. Zonder nulsituatieonderzoek is dat niet mogelijk en staat de bewoner met isoleerwens voor een langdurig en kostbaar vergunningtraject bij de provincie.

Dit is een doorlopend onderzoek om uiteindelijk de gehele gemeente in beeld te hebben en vervolgens actueel te houden (een uitgevoerd onderzoek is maar 3 jaar bruikbaar). In 2025 is het grootste deel van de kern Delfzijl onderzocht. De komende jaren zal getracht worden de rest van de gemeente in kaart te brengen.

Vrijval van afgeronde incidentele projectbudgetten
Wanneer incidentele projectbudgetten worden afgerond, kan er een klein restbedrag overblijven. Deze resterende middelen vallen per programma vrij ten gunste van de algemene reserve. De specificatie van deze bedragen is opgenomen in hoofdstuk 6 Overheveling van budgetten.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 7

	2025	
Taakvelden	**Baten**	**Lasten**
7.1 Volksgezondheid		
7.2 Riolering	-123	-46
7.3 Afval	154	226
7.4 Milieubeheer	-2.394	-2.279
7.5 Begraafplaatsen en crematoria		
Totaal mutaties taakvelden	**-2.362**	**-2.099**

Programma 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Taakvelden

Het programma volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing bestaat uit de volgende taakvelden:

8.1 Ruimtelijke Ordening
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)
8.3 Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema 3: wonen en volkshuisvesting

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Status	Toelichting
Toekomstbestendige en krachtige centra, dorpen en wijken.	• Uitvoeren geplande woningbouwprogramma;	😐	Dit plan is, door verschillende omstandigheden, nog in ontwikkeling.

Tussenstand "Wat mag het kosten?

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en SV

	2025	Voordeel/ nadeel
Baten		
Primitieve begroting	74.181	
Verwerkte begrotingswijzigingen	11.793	
Mutaties tussenrapportage	53.976	
Saldo na Tussenrapportage	139.949	
Lasten		
Primitieve begroting	79.384	
Verwerkte begrotingswijzigingen	14.145	
Mutaties tussenrapportage	53.392	
Saldo na Tussenrapportage	146.920	
Saldo programma 8	-6.971	N

Mutaties Programma 8

Omschrijving	2025 Baten	Lasten	I/S
Ontwikkelingen:			
Mei circ. 2025 omgevingswet		318	I
Aframen kapitaallasten		-111	I
Bijstelling raming Projecten 2025	53.550	53.550	I
Verkoop perceel grond en bouwkavel	426		I
PRJ digitalisering bouwvergunningen		70	I
Lagere energie- en OZB lasten		-300	I
Wet goed verhuurschap		-50	I
Onderhoud Waddenweg 4 Delfzijl		-41	I
Onderhoud Wijkstraat 36 Appingedam		-88	I
Vrijval van afgeronde incidentele projectbudgetten		-45	I
Administratieve wijziging:			
Administratieve correctie Wijkstraat 36		88	I
Totaal mutaties	53.976	53.392	

Toelichting programma 8

Middelen uitvoeringskosten omgevingswet Meicirculaire 2025

Vanuit de Meicirculaire 2025 ontvangen we in 2025 incidenteel € 318.000 als decentralisatie uitkering voor de uitvoering van de omgevingswet.

Aframen kapitaallasten Programma 8

Binnen het taakveld is bij de jaarrekening 2024 vermeld dat er diverse investeringen vertragingen hebben opgelopen in de oplevering. Hierdoor zullen de afschrijvingslasten minimaal een jaar worden uitgesteld. Hierdoor ontstaat er voordeel op dit taakveld van € 111.000.

Bijstelling raming Projecten 2025

Op basis van een jaarlijkse actualisatie van de verwachte projectuitgaven wordt de begroting voor dit taakveld bijgesteld. Tekstuele toelichting staat in hoofdstuk 4, onder *Bijstellen budgetten structurele projecten.*

Verkoop perceel grond en bouwkavel

Er is sprake van een incidentele bate in verband met de verkoop van een perceel grond Overdiep Appingedam en bouwkavel Saul van Messelstraat Delfzijl.
Voor de herinrichtingskosten parkeerterrein en herstraten toerit winkelcentrum, afkoop 7 parkeerplaatsen en aanlegkosten extra verharding, wordt in totaal € 120.600 overgeboekt naar het project Overdiep Appingedam (zie programma 2).

PRJ Digitalisering Bouwvergunning

Er was budget voor dit project geraamd, alleen bleek dit gedurende de uitvoering te weinig te zijn. De uitvoering liep dit jaar nog door terwijl er geen budget meer resteerde.

Gemeentelijke gebouwen vastgoed
Doordat er slechts een beperkt aantal panden in beheer waren in 2025 vallen de kosten voor energie, onderhoud en OZB lager uit dan begroot. Panden kunnen tijdelijk in beheer komen van vastgoed als er sprake is van bijvoorbeeld nieuwbouw. Een van de panden wordt geboekt onder programma 4. De overige onder programma 8.

Wet Goed verhuurderschap
Er zijn tot op heden geen (handhavings-)kosten gemaakt na de invoering van het meldpunt vanuit de wet goed verhuurderschap.

Onderhoud sporthal Waddenweg 4 Delfzijl
Het geplande onderhoudswerk zal in 2026 uitgevoerd in plaats van in 2025. Hierdoor zal het restant onderhoudsbudget in de reserve gemeentelijke gebouwen worden gestort en via de begrotingswijziging 2026 weer vanuit de reserve beschikbaar worden gesteld voor uitvoering.

Onderhoud Raadhuis Wijkstraat Appingedam
Het geplande onderhoudswerk zal in 2026 uitgevoerd worden in plaats van in 2025. Hierdoor zal het restant onderhoudsbudget in de reserve gemeentelijke gebouwen worden gestort en via de begrotingswijziging 2026 weer vanuit de reserve beschikbaar worden gesteld voor uitvoering.

Vrijval van afgeronde incidentele projectbudgetten
Wanneer incidentele projectbudgetten worden afgerond, kan er een klein restbedrag overblijven. Deze resterende middelen vallen per programma vrij ten gunste van de algemene reserve. De specificatie van deze bedragen is opgenomen in hoofdstuk 6 Overheveling van budgetten.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 8

	2025	
Taakvelden	**Baten**	**Lasten**
8.1 Ruimtelijke Ordening	50	343
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)		
8.3 Wonen en bouwen	53.926	53.048
Totaal mutaties taakvelden	**53.976**	**53.392**

Programma 9. Algemene dekkingsmiddelen

Taakvelden

Het programma algemene dekkingsmiddelen bestaat uit de volgende taakvelden:

0.5 Treasury
0.61 OZB woningen
0.62 OZB niet-woningen
0.64 Belastingen overig
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
0.8 Overige baten en lasten
0.9 Vpb
0.10 Mutaties reserves

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Voor dit programma zijn in de begroting geen specifieke beleidsvoornemens erkend.
Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 9 Algemene dekkingsmiddelen

	2025	Voordeel/ nadeel
Baten		
Primitieve begroting	159.592	
Verwerkte begrotingswijzigingen	-759	
Mutaties tussenrapportage	10.129	
Saldo na Tussenrapportage	168.962	
Lasten		
Primitieve begroting	3.393	
Verwerkte begrotingswijzigingen	0	
Mutaties tussenrapportage	-120	
Saldo na Tussenrapportage	3.273	
Saldo programma 9	165.690	V

Mutaties Programma 9

Omschrijving	2025 Baten	Lasten	I/S
Ontwikkelingen:			
Meicirc. 2025	2.234		I
Mei circ. 2025 omgevingswet	318		I
Mei circ. 2025 impuls soc infrastruct	130		S
Mei circ. 2025 alleenverdieners	89		I
Mei circ. 2025 Problematische schulden	66		I
Mei circ. 2025 afrekening oude jaren	-390		I
Effect Deccirc. 2025 Bijdrage Nij Begun	1.076		I
Sept circ. 2025	3.928		I
Sept circ. 2025 Vitale regio's	340		I
Sept circ. 2025 Participatie in balans	129		I
Sept circ. 2025 verkiezingen okt 25	148		I
Sept circ. 2025 Versterk omgev Veiligheidsdiensten	24		I
Vrijval Post onvoorzien		-115	I
Verhoging proceskosten bezwaren		-150	I
Bijstelling voorziening spaarverlof		145	I
Meeropbrengst OZB Woningen	110		I
Meeropbrengst OZB niet Woningen Eigenaren	480		I
Meeropbrengst OZB niet Woningen Gebruikers	410		I
Rentevoordeel Schatkistbankieren	805		I
Dividend Jobber BV	-50		I
Compensatie neg inkomenseffect Werkbedrijf	217		I
Belastingdienst BTW en BCF	65		I
	10.129	**-120**	
Reservemutaties:			
Vergoeding IMG t.b.v. Molenberg 11 Delfzijl niet besteed		63	I
Onderhoud Kokslaan 3 Wagenborgen		180	I
Onderhoud Waddenweg 4 Delfzijl		41	I
Onderhoud Burg. Garreltsweg 35a Woldendorp		145	I
Onderhoud Wijkstraat 36 Appingedam		88	I
Vrijval van afgeronde incidentele projectbudgetten	8		I
Vrijval PRJ Beschermd Wonen	90		I
	98	**517**	
Totaal mutaties	**10.227**	**397**	

Toelichting programma 9

Effect meicirculaire 2025 en decembercirculaire 2025

Op basis van de meicirculaire 2025 ontvangen wij in 2025 € 2.234.000 extra algemene uitkering. Het voordeel wordt grotendeels veroorzaakt door een toename van het accres. Voor een aantal taken hebben wij extra geld ontvangen. De bijbehorende budgetten zullen hiermee worden verhoogd op het desbetreffende programma. Dit betreffen: invoering omgevingswet (€ 318.000), impulsbudget sociale infrastructuur (€ 130.000), alleenverdieners (€ 89.000) en problematische schulden (€66.000).

Voor wat betreft de afrekening van "oude jaren" algemene uitkering is er in 2025 een nadeel te melden van € 390.000.

Hiernaast is al aangekondigd dat wij in de decembercirculaire 2025 de bijdrage in het kader van Nij Begun van € 1.076.000 zullen ontvangen (zie ook programma 10).

Effect Septembercirculaire 2025

Vanuit de septembercirculaire ontvangen we € 4,5 miljoen extra aan algemene uitkering voor 2025. In het ontvangen bedrag zit ook € 2,4 miljoen aan compensatie voor de kosten jeugdzorg over 2023 en 2024 (zie ook programma 6). En € 1 miljoen afrekening ruimte in het BTW-compensatiefonds. Van deze middelen is € 148.000 bestemd voor tweede kamer verkiezingen, € 340.000 voor vitale regio's, € 24.000 voor omgevingsveiligheidsdiensten en € 129.000 aan participatie in balans. De rest (€ 3.928.000) kan als voordeel ingeboekt worden bij het financieel perspectief in 2025.

Vrijval Post onvoorzien

Het restantbudget van de post onvoorzien (€ 115.000) kan vrijvallen. Een deel van de post onvoorzien is gedurende het jaar 2025 ingezet door de raad. Jaarlijks valt het restant vrij in de tweede tussenrapportage.

Verhoging proceskosten bezwaren

In 2025 zijn de proceskosten verhoogd op basis van het aantal bezwaren in 2023 (1.453) en 2024 (953). Op basis van de aantallen bezwaren van 2025 (666) kunnen de geraamde proceskosten worden verlaagd met €150.000.

Bijstelling voorziening spaarverlof

Er is een tussentijdse berekening gemaakt van het benodigde saldo voorziening verlofsparen. Op basis van deze berekening dient er € 145.000 aanvullend te worden gestort in de voorziening. Bij het opmaken van de jaarrekening zal wederom worden bekeken of de voorziening eind 2025 voldoende is.

Meeropbrengst OZB Woningen

We ontvangen € 110.000 meer aan OZB-woningen dan begroot. De meeropbrengst is met name het gevolg van een hogere totale WOZ-waarde dan waar met in de tariefstelling rekening is gehouden.

Meeropbrengst OZB niet woningen eigenaren & gebruikers

We ontvangen meer opbrengsten dan begroot voor de OZB niet woningen eigenaren (€ 480.000) en gebruikers (€ 410.000). De meeropbrengst is met name het gevolg van een hogere totale WOZ-waarde dan waar mee in de tariefstelling rekening is gehouden.
In de meeropbrengst is ook de aanslag OZB NAM ook betrokken. Aangezien er nog een proefprocedure loopt over de waardering van de NAM-locaties zal bij de jaarrekening, evenals vorig jaar, een deel van deze heffing worden aangemerkt als risico.

Rentevoordeel schatkistbankieren

De uitkeringen van het rijk voor Inpassingskosten en Maatregel 14 zouden in eerste instantie worden afgerekend in de maand december. Dit is vervroegd naar de maand april. Hierdoor ontstaat er een incidenteel rentevoordeel over een bedrag van € 48 miljoen voor 8 maanden. In de begroting 2026 is reeds gerekend met de actuele cijfers en bevoorschottingen.

Dividend Jobber BV

Er wordt geen dividend meer uitgekeerd door Jobber B.V. In verband met de voorgenomen liquidatie per 1 januari 2026 wordt het resterende saldo van de algemene reserve Jobber BV in 2026 overgedragen naar de gemeente.

Compensatie inkomenseffect Werkbedrijf

Het Rijk stelt via een decentralisatie-uitkering (december) middelen beschikbaar om de medewerkers van de gemeente en Jobber (cao SW en cao Ads) te compenseren voor negatieve inkomenseffecten door fiscale maatregelen. De gemeente Eemsdelta ontvangt hiervoor een bedrag van € 217.000 De VNG, Cedris en het Rijk hebben de afspraak gemaakt dat medewerkers € 42,- ontvangen per maand dat zij in 2025 in dienst waren.

Belastingdienst BTW en BCF

De Belastingdienst heeft in augustus 2025 de ingediende suppleties voor btw en BCF over de jaren 2021 en 2022 afgewikkeld. Dit heeft geresulteerd in een teruggave van in totaal € 112.000.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 9

	2025	
Taakvelden	**Baten**	**Lasten**
0.5 Treasury	755	
0.61 OZB woningen	110	-150
0.62 OZB niet-woningen	890	
0.63 Parkeerbelasting		
0.64 Belastingen overige		
0.7 Algemene uitkeringen gemeentefonds	8.309	
0.8 Overige baten en lasten	65	30
0.9 Vpb		
0.10 mutaties reserves	98	517
Totaal mutaties taakvelden	**10.227**	**397**

Programma 10. Overhead

Taakvelden

Het programma overhead bestaat uit de volgende taakvelden:

0.4 Overhead

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

De in de begroting 2025 opgenomen beleidsvoornemens van dit programma liggen op basis van de huidige kennis op schema.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 10 Overhead

	2025	Voordeel/ nadeel
Baten		
Primitieve begroting	472	
Verwerkte begrotingswijzigingen	0	
Mutaties tussenrapportage	409	
Saldo na Tussenrapportage	881	
Lasten		
Primitieve begroting	22.959	
Verwerkte begrotingswijzigingen	3.047	
Mutaties tussenrapportage	1.873	
Saldo na Tussenrapportage	27.880	
Saldo programma 10	-26.999	N

Mutaties Programma 10

	2025		
Omschrijving	Baten	Lasten	I/S
Ontwikkelingen:			
Effect Deccirc. 2025 Bijdrage Nij Begun		1.076	I
PRJ Overgang personeel Jobber	123	123	I
Aframen kapitaallasten		-143	I
Bijramen Ziekengeld	100		I
Meer ontvangsten detachering medewerkers	186		I
Hogere kosten WIA/WGA uitkeringen		150	I
Extra Onderhoud Materieel/wagenpark		65	I
Toename kosten automatisering		200	I
PRJ aanbesteding Document Managementsysteem 2025		126	I
PRJ applicatie BOR en Burgerzaken		-80	I
Vrijval van afgeronde incidentele projectbudgetten		-5	I
Naheffing belastingdienst WKR		361	I
Totaal mutaties	409	1.873	

Toelichting mutaties programma 10

Bijdrage Nij Begun

Er is aangekondigd dat in de decembercirculaire 2025 een bijdrage beschikbaar komt vanuit het Rijk voor de personele inzet Nij Begun. Voor de gemeente Eemsdelta komt dit neer op ca. €1.076.000. Deze middelen zullen via de rapportage overheveling overgeheveld worden naar 2026. Zie ook programma 9.

PRJ Overgang personeel Jobber

Met ingang van 2026 gaat het personeel van Jobber over naar de gemeente. Om dit goed over te kunnen dragen moet er extern ingehuurd worden. Jobber vergoedt de inhuur kosten aan de gemeente. De baten die wij ontvangen van Jobber zijn nog niet geraamd, net als de lasten. De baten en lasten worden verhoogd met €123.400. De restant middelen zullen via de rapportage overheveling overgeheveld worden naar 2026.

Aframen kapitaallasten Programma 10

Er was voor een deel van de dekking van het Huis van Cultuur en Bestuur al eerder door de raad aan investeringskrediet beschikbaar gesteld (€ 3 miljoen). Echter zullen de kapitaallasten pas gaan lopen nadat het gebouw is gerealiseerd. In de begroting 2026-2029 is dit aangepast.

Bijramen Ziekengelden

De ontvangen ziekengelden zijn afhankelijk van de in- en uitstroom van medewerkers in de Ziektewet. Het budget is geraamd op basis van de realisatiecijfers van voorgaande jaren. Daarbij zijn er in 2025 meer medewerkers ziek uit dienst gegaan die recht hebben op een vergoeding, deze vergoeding ontvangen wij van het UWV.

Meer ontvangsten detachering medewerkers

Er worden meer medewerkers gedetacheerd in 2025 dan bij het opstellen van de begroting werd verwacht. Daardoor ontvangen we meer detacheringsvergoeding. Per saldo een voordeel van € 186.000.

Hogere kosten WIA/WGA uitkeringen

De kosten zijn afhankelijk van de in-en uitstroom in de WGA/WIA. Het budget is geraamd op basis van de realisatie van afgelopen jaren. In 2025 blijkt dit € 150.000 hoger uit te pakken dan begroot.

Extra Onderhoud Materieel/wagenpark

Door de veroudering van het wagenpark is er meer onderhoud nodig. In 2025 wordt een inhaalslag gemaakt met de vervanging van auto's.

Toename kosten automatisering

Door een toename van het aantal licenties en door een grotere prijsstijging dan was ingeschat nemen de kosten voor Microsoft toe. Ook stijgen de kosten van het iArchief.

PRJ aanbesteding Document Managementsysteem

Fase 2 van de aanbesteding is inmiddels eerder gestart dan gepland. Voor 2025 was er nog budget voor de uitvoering, maar niet afdoende om ook deels fase 2 mee uit te voeren. Het budget voor 2026 en 2027 is door de raad beschikbaar gesteld via de Kadernota 2026. Van dit budget zal in de rapportage 2026 of 2027 een bedrag worden afgeroomd, die gelijk staat aan de overschrijding van het budget in 2025.

PRJ applicatie BOR en Burgerzaken
De aanbesteding is uitgesteld. Het hiervoor gereserveerde budget komt daarmee te vervallen. In 2027 zal een nieuw budget worden aangevraagd voor 2028.

Vrijval van afgeronde incidentele projectbudgetten
Wanneer incidentele projectbudgetten worden afgerond, kan er een klein restbedrag overblijven. Deze resterende middelen vallen per programma vrij ten gunste van de algemene reserve. De specificatie van deze bedragen is opgenomen in hoofdstuk 6 Overheveling van budgetten.

Naheffing belastingdienst reiskosten
Wij hebben een naheffingsaanslag gekregen van de Belastingdienst over 2020. In de corona-periode is door de ADL-gemeenten de uitruil reiskosten niet juist verwerkt. We gaan kijken of we in bezwaar gaan tegen de opgelegde aanslag. Mogelijk zal er ook over 2021 nog een aanslag volgen vanuit de Belastingdienst.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 10

	2025	
Taakvelden	Baten	Lasten
0.4 Overhead	409	1.873
Totaal mutaties taakvelden	**409**	**1.873**

Mutaties voorziening

	2025		
Omschrijving	Baten	Lasten	I/S
Ontwikkelingen:			
Totale voordeel t.b.v. voorziening riolering	192		I
Bijstelling voorziening spaarverlof	145		I
Vrijval voorziening kunstwerken	-65		I
Verschuiving uitgaven voorz kunstwerken 2026		-570	I
voordeel budgetten afval naar voorziening	152		I
Voordeel kwijtschelding afvalst heffing naar voorziening	72		I
Totaal mutaties	**497**	**-570**	

4 INVESTERINGEN EN PROJECTRAMINGEN

Hieronder worden enkele mutaties in investeringen toegelicht. Deze mutaties hebben geen gevolgen voor de exploitatie over 2025.

Mutaties Investeringen

Omschrijving	2025 Baten	Lasten	I/S
Ontwikkelingen:			
Subsidie laadlichtmasten Prov. Groningen	10		I
Project Kindcentrum Delfzijl West		-790	I
Nieuwbouw Renn4 afronding	160	160	I
Bruggen & Steigers - Elect. Westerwijtwerderdraai		130	I
Uitvoeringskosten Johannes Kerkhovenpolder		62	I
Bruggen&steigers-Lalleweer Brug Kobeetjedraai		-77	I
Uitvoeringskosten Meedhuizen Ideweersterweg		52	I
Bruggen & Steigers - Verv. Stg mus. gem. Cremer		-80	I
Vervanging laptops 2025		500	I
Inpassingskosten 2025	4.221	4.221	I
Totaal mutaties	**4.391**	**4.178**	

Subsidie laadlichtmasten Prov. Groningen
Ontvangen bijdrage van de Provincie Groningen voor de realisatie van laadlichtmasten.

Kindcentrum Delfzijl West
Het project is afgerond in 2025. De aanbesteding viel gunstig uit en ook was er bijna geen sprake van meerwerk. Hierdoor resteert er uiteindelijk een bedrag van bijna € 800.000 op de investering.

Nieuwbouw Renn4
De budgetafwijking is veroorzaakt doordat bij de kostenraming met een aantal zaken geen rekening is gehouden, maar deze kosten wel gemaakt zijn en op dit budget hebben gedrukt. Er is sprake geweest van extra verhoging van materiaalprijzen, extra toezicht, langere huur bouwhekken en extra kosten verkeersregelaars bij de tijdelijke scholen. De dekking kan plaatsvinden door een aanvullende bijdrage vanuit de inpassingskosten onderwijs.

Krediet Westerwijtwerderdraai
De elektrificatie van de Westerwijtwerderdraai blijkt complexer dan voorzien, waardoor de totale uitvoeringskosten toenemen.

Uitvoeringskosten Johannes Kerkhovenpolder
De uitvoeringskosten zijn verhoogd ten gevolge van onvoorziene werkzaamheden, wat heeft geleid tot meerwerk.

Uitvoeringskosten Brug Kobeetjedraai
Naar aanleiding van een detailinspectie is besloten de brug te herstellen door middel van een onderhoudsingreep, in plaats van het uitvoeren van een volledige vervanging. Hierdoor zijn de

kosten ten laste gebracht van groot onderhoud in plaats van het uitvoeringskrediet, waardoor dit krediet kan vrijvallen.

Uitvoeringskosten Meedhuizen
De uitvoeringskosten zijn verhoogd ten gevolge van onvoorziene werkzaamheden, wat heeft geleid tot meerwerk.

Krediet vervanging Gemaal Cremer
De beoogde vervanging is niet meer benodigd vanwege werkzaamheden aan gemaal Cremer door het waterschap.

Vervanging laptops
In 2020 is Nederland geconfronteerd met Corona en de gevolgen daarvan. Een van de gevolgen was dat het mogelijk diende te worden dat veel collega's de mogelijkheid kregen om thuis te kunnen werken en dus de beschikking kregen over een laptop. De vervanging van deze laptops vindt in 2025 plaats en deels in de komende jaren. Voor de jaren 2026 en verder is er reeds rekening gehouden met een aangepast investeringsbedrag.

Aanvulling Investeringen openbare ruimte – dekking risicofonds inpassingskosten
Een groot aantal van onze investeringsprojecten hebben betrekking op werkzaamheden in de openbare ruimte als gevolg van de versterkingsopgave. Deze worden betaald vanuit de door het rijk beschikbaar gestelde middelen, de inpassingskosten. Voor het toekennen van middelen vanuit inpassingskosten is in 2022 het handboek inpassingskosten vastgesteld door de gemeenteraad. In het handboek is een deel ven de budgetten gereserveerd om onder andere overschrijdingen op te kunnen vangen, het risicofonds. In het handboek inpassingskosten zijn afspraken gemaakt over het toekennen van kredieten en eventuele aanspraken op het risicofonds. Hierbij is afgesproken dat het college tot een maximum van 25% van het oorspronkelijke krediet een aanvulling kan doen vanuit het risicofonds. Afwijkingen groter dan 25% dienen door de gemeenteraad te worden geautoriseerd. Inmiddels is de uitvoering van investeringen in de openbare ruimte vanuit de versterkingsopgave in een aantal gebieden in volle gang en zijn daarvoor de investeringskredieten beschikbaar gesteld. In een aantal gevallen is er sprake van een overschrijding waarvoor een beroep wordt gedaan op het risicofonds.

Daarnaast zijn er ook al een aantal kredieten afgerond, of is inmiddels duidelijk dat dit voordeliger afgerond kan worden dan initieel ingeschat. Dit is hieronder als totaal inzichtelijk gemaakt (€525.000).

Deze aanspraken alsmede het verloop van het totale saldo zijn hieronder weergegeven met als doel de gemeenteraad te informeren en de aanvullende kredieten te autoriseren. De redenen voor de overschrijdingen zijn onder de tabel per krediet toegelicht.

Risicofonds inpassingskosten				
Stand vóór voorstellen			41.416.500	
	Oorspronkelijk krediet	Aanvullend krediet		% afwijking
Garrelsweer, Ockingeheemlaan	870.000	510.000		>25%
Appingedam, Opwierde	20.322.444	3.147.500		<25%
Loppersum, Stationsomgeving	1.276.000	500.000		>25%
Stedum, Singel	850.000	212.500		<25%
		4.370.000		
Afsluitingen/herzieningen		525.000		
Stand ná verwerking voorstellen			37.571.500	

Garrelsweer, Ockingeheemlaan

- Aantal m1 riool hoger dan initieel ingeschat en gerichte boring noodzakelijk;
- Fasering werkzaamheden als gevolg van aanleg nutsvoorzieningen.

Appingedam, Opwierde

- Kosten voor grondafvoer fors hoger dan vooraf ingeschat;
- Hergebruik van bestratingsmateriaal deels niet mogelijk en reconstructie noodzakelijk;
- Faseringskosten gemaakt om de integrale samenhang en voortgang met en van nabij gelegen projecten te borgen;
- In aantal gevallen reconstructie in plaats van herstraten.

Loppersum, Stationsomgeving

- Uitbreiding van scope;
- De aanpak wordt gefaseerd uitgevoerd en onderverdeeld in een bouwrijpfase en een woonrijpfase (totaal 10 fasen) als gevolg van de inpassing van de bouw- en nutsopgave. Deze aanpak werkt kostenverhogend.

Stedum, Singel

- Sanering van de aangetroffen vervuilingen op het terrein van Nij Nittersum en in de Singel;
- Extra aangebrachte verharding op de ontwikkellocaties de Bongerd en het terrein van Nij Nittersum.

Projectramingen

Bijstellen budgetten structurele projecten

De projecten in de projectadministratie zijn structureel en vallen niet onder de budgetoverheveling. Deze structurele budgetten, waar veelal externe financiering tegenover staat, dienen ook bijgesteld te worden voor 2025 op basis van de huidige inzichten. De verklaring voor het merendeel van de afwijkingen is gelegen in het feit dat de uitgaven zich later voordoen dan initieel ingeschat.

De mutaties betreffen een budgettair neutrale wijziging (€ 53,8 miljoen baten en lasten). De bijstelling betreft met name – net als voorgaand jaar- de projecten van Batch 1588, Zandplatenbuurt Zuid en Blok B (€ 50 miljoen baten en lasten). Omdat we bij deze projecten zelf niet de uitvoerder van de regeling zijn (grotendeels via het SNN) zijn deze projecten vooraf lastig in te schatten. Alhoewel de definitieve cijfers pas later -bij de afronding van de jaarrekening 2025- bekend worden vanuit het SNN, lijkt de initiële inschatting te laag te zijn. Om deze reden worden de geschatte bedragen nu bijgesteld. Deze bijstelling is in deze laatste rapportage opgenomen om zo een best mogelijke inschatting te kunnen maken op basis van de actuele stand.

In de begroting 2026 zijn voor deze structurele projecten de meerjarige schattingen opgenomen.

Samenvatting mutaties Investeringen

Taakvelden	2025 Baten	Lasten
Investeringen	4.391	4.178
Totaal mutaties taakvelden	**4.391**	**4.178**

Mutaties investeringskredieten eerste tussenrapportage 2025

In deze tweede tussenrapportage is onderstaand overzicht opgenomen van de investeringskredieten die beschikbaar zijn gesteld via de eerste tussenrapportage 2025. Uw raad heeft bij de behandeling van die rapportage ingestemd met het beschikbaar stellen van de betreffende kredieten.

Tijdens de betreffende raadsvergadering zijn hierover vragen gesteld, waarop middels een raadsinformatiebrief toegezegd dat in de tweede tussenrapportage een overzicht van deze kredieten zou worden opgenomen.

De projecten Boog van Ziel en Entree Termunten worden op een ander moment afzonderlijk ter besluitvorming aan uw raad voorgelegd. De aanvullende investeringskredieten voor beide projecten zijn echter al beschikbaar gesteld via de eerste tussenrapportage 2025.

Mutaties Investeringen

Omschrijving	2025 Baten	Lasten	I/S
Ontwikkelingen:			
Bijstellen begr Warmtenet Loppersum		33	I
NABO Molenweg Loppersum	246	246	I
Project Middelstum Zuid-West inpassingskosten	320	320	I
Bessentuin en Fruitlaan Loppersum inpassingskosten	128	128	I
Tuinbouwweg en Havenweg Spijk inpassingskosten	378	378	I
Loppersum Wijmers	252	252	I
Loppersum Wijmers damwand	1.006	1.006	I
Terugdraaien krediet openbare verlichting		-160	I
Aanbesteding Groen Investeringen		439	I
Woonwagen Achterweg 6 Farmsum		90	I
Boog van Ziel		880	I
Motoren Brug 15		70	I
Fietsverbinding Appingedam-Delfzijl(		130	I
Brug Nieuwedieptil		235	I
Veilig en leefbaar entrée Termunten		1.620	I
Totaal mutaties	**2.330**	**5.666**	

5 EEMSDELTA IN BALANS

Tijdens de bespreking van de kadernota 2025 is het bezuinigingspakket Eemsdelta in Balans 2.0 vastgesteld. Hieronder staan de totale besparingen per jaar.

(x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Eemsdelta in Balans 2.0	4.606	8.098	10.901	12.444

Monitoring

Periodiek wordt de voortgang van besparingsmaatregelen besproken. Als een bezuiniging binnen een cluster niet wordt gerealiseerd dan is het in eerste instantie de bedoeling dat het cluster met een alternatief voorstel voor een bezuiniging komt. Uiteraard dient dit alternatief dan wel gedeeld te worden met het college.

De besparingsmaatregelen zijn geclassificeerd in risico niveau 1-5. Waarbij niveau 1 een maatregel aangeeft, die zonder veel moeite zeer waarschijnlijk een besparing oplevert. En niveau 5 uitgaat van een grotere complexiteit, waarvoor een plan van aanpak is uitgewerkt.

Realisatie van bezuinigingen

Voor 2025 is de bezuinigingsopgave voor de risiconiveaus 1 tot en met 3 in totaal € 3,6 miljoen. Bezuinigingen met risiconiveaus 4 en 5 hebben in 2025 een bedrag € 1,0 miljoen.

In 2025 is de totale bezuiniging dus € 4,6 miljoen. Hiervan is half oktober het hele bedrag al structureel gerealiseerd. Ten opzichte van de in 2028 te realiseren bezuinigingen van € 12,4 miljoen is inmiddels € 5,3 miljoen gerealiseerd.

De besparingsmaatregelen zijn door financiën en control geclassificeerd in risico niveau 1-5. Waarbij niveau 1 een maatregel aangeeft, die zonder veel moeite zeer waarschijnlijk een besparing oplevert en niveau 5 uitgaat van een grotere complexiteit, waarvoor een plan van aanpak is uitgewerkt.

6 OVERHEVELING BUDGETTEN

In 2025 zijn de Tweede Tussenrapportage en de rapportage Budgetoverheveling samengevoegd. Dit is in lijn met het besluit over de Jaarplanning Planning en Control, zoals vastgesteld door de auditcommissie. Onderstaand overzicht toont alle incidentele projectbudgetten waarvoor tijdelijk middelen beschikbaar zijn gesteld. Bij een aantal projecten is sprake van bijdragen van derden, zoals bij de verschillende TenneT-projecten.

Met het besluit tot budgetoverheveling wordt voorkomen dat lopende activiteiten bij de start van een nieuw begrotingsjaar moeten worden onderbroken. Tevens wordt hiermee de begrotingsrechtmatigheid geborgd. Bij het overhevelen van budgetten worden de voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording gevolgd. De overheveling vindt plaats door de over te hevelen budgetten voor 2025 toe te voegen aan de reserve Projecten. In 2026, en latere jaren, worden de benodigde middelen vervolgens weer aan deze reserve onttrokken en beschikbaar gesteld voor de betreffende projecten.

Wanneer incidentele projectbudgetten worden afgesloten, kan een klein restbedrag overblijven. Deze resterende middelen vallen per programma vrij en komen ten gunste van de algemene reserve. Een totaalspecificatie van deze bedragen is hieronder opgenomen. Deze bedragen zijn tevens terug te vinden in het overzicht op de volgende pagina onder het kopje "Vrijval" en zijn verwerkt in de rapportage.

Vrijval	
Programma	**Bedrag**
0	-
1	5.700
2	17.600
3	-
4	-
5	-
6	-
7	16.000
8	44.900
9	-
10	4.900
Totaal	**89.100**

In de kolom "Bedrag begroting" is reeds rekening gehouden met de mutaties uit deze Tussenrapportage. Eventuele aanpassingen die vanuit de Tussenrapportage zijn doorgevoerd, zijn dus al in deze kolom verwerkt.

In totaal wordt voorgesteld om € 8.149.800 aan incidentele projectbudgetten over te hevelen naar de jaren 2026 tot en met 2029. De verdeling van dit bedrag is als volgt:

- 2026: € 7.322.200
- 2027: € 579.600
- 2028: € 188.000
- 2029: € 60.000

De som van de bedragen per jaar, zoals weergegeven onderaan de tabel, ligt hoger dan het totaalbedrag dat wordt overgeheveld. Dit verschil wordt verklaard doordat in deze jaren al bedragen zijn opgenomen die eerder in de reserve Projecten zijn vastgelegd.

De totale incidentele projectgelden van € 8.902.200 voor 2026 worden via de begrotingswijziging 2026 beschikbaar gesteld.

Bij de jaarrekening 2025 zal voor deze projecten worden bekeken of er nog aanpassingen dienen plaats te vinden op basis van de werkelijke bestedingen over geheel 2025. Eventuele aanvullende, of vermindering van, over te hevelen bedragen zullen worden aangepast op basis van het raadsvoorstel Jaarrekening 2025, zoals die in de raad van juli 2026 wordt besproken in de raad.

Progr.	Project	Start jaar	Begroot 2025	Verwachte besteding t/m 2025	Restant 2025	Totaal over te hevelen	Vrijval	2026	2027	2028	2029
10	PRJ Huisvesting(K)	2022	113.500	-	113.500	113.500	-	113.500			
10	PRJ Digitalisering P&C documenten(K)	2022	9.000	9.000	-	-	-	9.000	14.500		
10	PRJ Aanbesteding Document Managementsysteem(K)	2024	190.000	190.000	-	-	-	-			
10	PRJ applicatie BOR en Burgerzaken(K)	2024	-	-	-	-	-	-			
10	PRJ Projectdef. fase Huis van Cultuur en Bestuur(K)	2024	2.416.000	1.000.000	1.416.000	1.416.000	-	1.416.000			

Progr.	Project	Start jaar	Begroot 2025	Verwachte besteding t/m 2025	Restant 2025	Totaal over te hevelen	Vrijval	2026	2027	2028	2029
10	PRJ Zoutloods Loppersum(K)	2025	185.000	180.107	4.893	-	4.900	-			
10	PRJ Beleid Hybride werken(K)	2025	600.000	50.000	550.000	550.000	-	550.000			
10	PRJ Overgang personeel Jobber(K)	2025	123.400	2.700	120.700	120.700	-	120.700			
10	Bijdrage PRJ Overgang personeel Jobber(K)	2025	-123.400	-2.700	-120.700	-120.700	-	-120.700			
10	PRJ Nij Begun personele lasten	2025	1.076.000	-	1.076.000	1.076.000	-	1.076.000			
10	PRJ Inkoopplan en Woo	2025	150.000	-	150.000	150.000	-	150.000			
1	PRJ Veiligheidsregio gemeentelijk incident(K)	2024	25.000	19.300	5.700	-	5.700	25.000	25.000		
1	PRJ Bluswatervoorzieningen (K)	2025	98.000	-	98.000	98.000	-	98.000			
1	PRJ Ondermijning(K)	2023	50.000	50.000	-	-	-	-			
1	PRJ Integraal Veiligheidsbeleid 2026-2029(K)	2025	50.000	15.000	35.000	35.000	-	35.000			
2	PRJ Uitloop Parkeren Centrum(K)	2023	22.000	25.400	-3.400	-	-	22.000	22.000	33.000	
2	PRJ Personeelskosten inhuur projectleiders(K)	2022	50.000	32.399	17.601	-	17.600	-			
2	PRJ Landschapscomp Tennet plein dorpshuis Zeerijp(K)	2023	44.000	14.087	29.913	31.600	-	31.600			
2	Bijdrage PRJ Landschapscomp Tennet plein dorpshuis Zeerijp(K)	2023	-44.000	-12.400	-31.600	-31.600	-	-31.600			
2	PRJ landschapscom Tennet Eendenvoerplek Stedum(K)	2024	50.000	4.596	45.404	45.400	-	45.400			
2	Bijdrage PRJ landschapscom Tennet Eendenvoerplek Stedum(K)	2024	-50.000	-4.596	-45.404	-45.400	-	-45.400			
2	PRJ Herinrichting parkeerterrein Overdiep	2025	120.700	-	120.700	120.700	-	120.700			
2	PRJ Tijdelijke inrichting Damsterkade, Delfzijl(K)	2024	774.400	200.000	574.400	574.400	-	574.400			

Progr.	Project	Start jaar	Begroot 2025	Verwachte besteding t/m 2025	Restant 2025	Totaal over te hevelen	Vrijval	2026	2027	2028	2029
2	PRJ landschapscom Tennet Dorpshaven Westeremden(K)	2024	70.000	15.000	55.000	55.000	-	55.000			
2	Bijdrage PRJ landschapscom Tennet Dorpshaven Westeremden(K)	2024	-70.000	-15.000	-55.000	-55.000	-	-55.000			
2	PRJ landschapscom Tennet Vlonder Spijkstermaar(K)	2024	102.800	65.000	37.800	37.800	-	37.800			
2	Bijdrage PRJ landschapscom Tennet Vlonder Spijkstermaar(K)	2024	-102.800	-65.000	-37.800	-37.800	-	-37.800			
2	PRJ landschapscom Tennet Haventje Bierum(K)	2024	40.000	20.000	20.000	20.000	-	20.000			
2	Bijdrage PRJ landschapscom Tennet Haventje Bierum(K)	2024	-40.000	-20.000	-20.000	-20.000	-	-20.000			
2	PRJ Proceskosten Eemszijlen(K)	2024	502.000	442.000	60.000	60.000	-	60.000			
3	PRJ Cofinanciering Kleine Polder(K)	2021	20.000	-	20.000	20.000	-	20.000			
3	PRJ 80 Jaar Bevrijding(K)	2024	210.000	210.000	-	-	-	-			
4	PRJ Afronding huisvesting Renn4(K)	2024	130.000	127.669	2.331	-	-	-			
4	PRJ Peuteropvang(K)	2022	60.000	60.000	-	-	-	-			
4	PRJ Programma Schoolondersteuning 2025-2029	2025	150.000	150.000	-	-	-	-			
5	PRJ Voorbereidingskrediet DVC Appingedam(K)	2024	400.000	400.000	-	-	-	-			
5	PRJ Sloop en nieuwbouw Sportcomplex Stedum(K)	2025	415.000	279.700	135.300	135.300	-	135.300			
5	PRJ Project Mijn Thuis Verhaal	2025	-	-	-	-	-	-			
5	PRJ Kunst en Cultuur Corona kosten(K)	2021	30.000	28.500	1.500	-	-	33.000			
5	PRJ Iconen van Appingedam(K)	2023	15.000	-	15.000	15.000	-	56.500			
5	PRJ Onderhoud kunst in openbare ruimten(K)	2024	132.000	112.000	20.000	20.000	-	20.000			

Progr.	Project	Start jaar	Begroot 2025	Verwachte besteding t/m 2025	Restant 2025	Totaal over te hevelen	Vrijval	2026	2027	2028	2029
5	PRJ Versterking Ondernemerschap Musea(K)	2021	51.000	-	51.000	51.000	-	51.000			
5	PRJ Harmonisatie en actualisatie archeologiebeleid(K)	2024	43.000	43.022	-22	-	-	-			
5	PRJ Erfgoedprogramma 2020-2023(K)	2023	30.000	30.000	-	-	-	-			
5	Bijdrage PRJ Erfgoedprogramma 2020-2023(K)	2023	-30.000	-30.000	-	-	-	-			
5	PRJ Onderzoek Joods Vastgoed WOII(K)	2023	-	7.000	-7.000	-	-	-			
5	PRJ Erfgoedprogramma 2024-2025(K)	2024	50.000	-	50.000	50.000	-	50.000			
5	Bijdrage PRJ Erfgoedprogramma 2024-2025(K)	2024	-50.000	-	-50.000	-50.000	-	-50.000			
5	PRJ Grachten en vijvers(K)	2023	147.000	-	147.000	147.000	-	147.000			
5	PRJ Landschapscomp Tennet buitenter kerk Stedum(K)	2023	47.000	7.000	40.000	40.000	-	40.000			
5	Bijdrage PRJ Landschapscomp Tennet buitenter kerk Stedum(K)	2023	-47.000	-7.000	-40.000	-40.000	-	-40.000			
5	PRJ landschapscom Tennet Borgterrein Nittersum(K)	2024	115.000	50.000	65.000	65.000	-	65.000			
5	Bijdrage PRJ landschapscom Tennet Borgterrein Nittersum(K)	2024	-115.000	-50.000	-65.000	-65.000	-	-65.000			
5	PRJ landschapscom Tennet Ommetje 't Zandt(K)	2024	105.000	46.300	58.700	58.700	-	58.700			
5	Bijdrage PRJ landschapscom Tennet Ommetje 't Zandt(K)	2024	-105.000	-46.300	-58.700	-58.700	-	-58.700			
5	PRJ landschapscom Tennet Ommetje Westeremden(K)	2024	50.000	10.000	40.000	40.000	-	40.000			
5	Bijdrage PRJ landschapscom Tennet Ommetje Westeremden(K)	2024	-50.000	-10.000	-40.000	-40.000	-	-40.000			
5	PRJ landschapscom Tennet Loppersum(K)	2024	68.000	20.000	48.000	48.000	-	48.000			
5	Bijdrage PRJ landschapscom Tennet Loppersum(K)	2024	-68.000	-20.000	-48.000	-48.000	-	-48.000			

Progr.	Project	Start jaar	Begroot 2025	Verwachte besteding t/m 2025	Restant 2025	Totaal over te hevelen	Vrijval	2026	2027	2028	2029
5	PRJ landschapscom Tennet Ommetje Leermens(K)	2024	50.000	10.000	40.000	40.000	-	40.000			
5	Bijdrage PRJ landschapscom Tennet Ommetje Leermens(K)	2024	-50.000	-10.000	-40.000	-40.000	-	-40.000			
5	PRJ landschapscom Tennet Westerwijtwerd(K)	2024	100.000	20.000	80.000	80.000	-	80.000			
5	Bijdrage PRJ landschapscom Tennet Westerwijtwerd(K)	2024	-100.000	-20.000	-80.000	-80.000	-	-80.000			
5	PRJ landsch comp Tennet vergroen Hoofdst 't Zandt(K)	2025	86.000	70.000	16.000	16.000	-	16.000			
5	Bijdrage PRJ landsch comp Tennet vergroen Hoofdst 't Zandt(K)	2025	-86.000	-70.000	-16.000	-16.000	-	-16.000			
5	PRJ landschapscompensatie Boerdam	2025	20.000	5.000	15.000	15.000	-	15.000			
5	Bijdrage PRJ landschapscompensatie Boerdam	2025	-20.000	-5.000	-15.000	-15.000	-	-15.000			
5	PRJ landschapscompensatie Zijldijk	2025	200.000	26.500	173.500	173.500	-	173.500			
5	Bijdrage PRJ landschapscompensatie Zijldijk	2025	-200.000	-26.500	-173.500	-173.500	-	-173.500			
6	PRJ F(K)	2018-2020	30.000	30.000	-	-	-	-			
6	PRJ Spuk IZA(K)	2024	62.400	-	62.400	62.400	-	62.400			
6	PRJ Aanpak sterke dorpen en wijken(K)	2024	580.000	180.000	400.000	400.000	-	400.000			
6	Bijdrage PRJ Aanpak sterke dorpen en wijken(K)	2024	-500.000	-100.000	-400.000	-400.000	-	-400.000			
6	PRJ Samenkracht(K)	2024	18.600	-	18.600	18.600	-	18.600			
6	PRJ Dorpsschuur Garrelsweer(K)	2024	120.000	10.000	110.000	110.000	-	110.000			
6	PRJ Pact tegen de eenzaamheid(K)	2024	275.000	35.000	240.000	240.000	-	60.000	60.000	60.000	60.000
6	PRJ Procesmiddelen Nationaal Progr Vitale Regio's(K)	2025	340.000	1.800	338.200	338.200	-	338.200			

Progr.	Project	Start jaar	Begroot 2025	Verwachte besteding t/m 2025	Restant 2025	Totaal over te hevelen	Vrijval	2026	2027	2028	2029
6	PRJ Welzijn op Recept(K)	2025	175.000	130.000	45.000	45.000	-	45.000			
6	Bijdrage PRJ Welzijn op Recept(K)	2025	-175.000	-130.000	-45.000	-45.000	-	-45.000			
6	PRJ Toeslagenaffaire SPUK1/G12(K)	2024	4.000	-1.400	5.400	5.400	-	5.400			
6	PRJ Toeslagenaffaire SPUK 2(K)	2024	61.600	-	61.600	61.600	-	61.600			
6	PRJ Naar een merkbaar en meetbaar verschil(K)	2024	-	-	-	-	-	-			
6	PRJ Naar een merkbaar en meetbaar verschil(K)	2024	-	-	-	-	-	-			
6	PRJ Toeslagenaffaire SPUK 3/B2 Gem. belasting(K)	2024	-	-2.971	2.971	-	-	-			
6	PRJ Toeslagenaffaire SPUK 3/B2 Gem. belasting(K)	2024	-	-2.971	2.971	-	-	-			
6	PRJ Aanpak alleenverdienersproblematiek(K)	2024	166.000	50.000	116.000	116.000	-	116.000			
6	PRJ Implementatie geldloket Geldwijzer Eemsdelta(K)	2024	-19.400	-19.400	-	-	-	-			
6	PRJ Aanbesteding applicatie sociaal domein(K)	2022	231.900	231.900	-	-	-	-			
6	PRJ Doorontwikkeling naar een bestendig WO-bedrijf(K)	2024	230.000	70.000	160.000	160.000	-	260.000	100.000		
6	PRJ Aanpassing werkplekken tbv instroom div doelgr(K)	2024	36.000	18.000	18.000	18.000	-	68.000	50.000		
6	PRJ Aanpas huisvesting tbv instroom div doelgr(K)	2024	150.000	20.000	130.000	130.000	-	230.000	100.000		
6	PRJ Corona steun Pakket en impuls Re-integratie(K)	2021	233.000	233.000	-	-	-	-			
6	PRJ Participatie in Balans	2025	129.000	20.000	109.000	109.000	-	109.000			
6	PRJ Beschermd wonen(K)	2023	772.900	172.900	600.000	600.000	-	350.000	250.000		
6	Bijdrage PRJ Beschermd wonen(K)	2023	-631.000	-31.000	-600.000	-600.000	-	-350.000	-250.000		

Progr.	Project	Start jaar	Begroot 2025	Verwachte besteding t/m 2025	Restant 2025	Totaal over te hevelen	Vrijval	2026	2027	2028	2029
6	PRJ Stelpost Hervormingsagenda(K)	2021	778.300	275.100	503.200	503.200	-	385.600	251.600		
7	PRJ Transitievisie Warmte(K)	2020	177.800	9.000	168.800	168.800	-	268.800			
7	PRJ Analyse beheerplan Waddenzee(K)	2021	16.000	-	16.000	-	16.000	-			
7	PRJ MER Oosterhorn(K)	2024	124.900	94.900	30.000	30.000	-	70.000			
7	PRJ Uitvoeringskosten Klimaatakkoord(K)	2023	-	-	-	-	-	-		300.000	
7	PRJ Milieubeleidsplan(K)	2023	70.000	38.500	31.500	31.500	-	31.500			
7	PRJ UitvPl.warmtetr.IIReg. Aardgasvr.Wonen E'delta(K)	2023	113.000	113.000	-	-	-	-			
7	PRJ natuurvriendelijk isoleren provincie Groningen	2025	225.000	42.500	182.500	182.500	-	182.500			
7	Bijdrage PRJ natuurvriendelijk isoleren provincie Groningen	2025	-225.000	-42.500	-182.500	-182.500	-	-182.500			
8	PRJ Implementatie Omgevingswet(K)	2020 tm 2024	927.300	244.300	683.000	683.000	-	1.319.500	200.000		
8	PRJ Flexpoolregeling (woonzorgvisie)(K)	2025	364.200	364.200	-	-	-	-			
8	Bijdrage PRJ Flexpoolregeling (woonzorgvisie)(K)	2025	-364.200	-364.200	-	-	-	-			
8	PRJ Uitvoeringskosten VTH Drieslag (K)(K)	2021	-	-	-	-	-	-			
8	PRJ Wet Kwaliteitsborging(K)	2022	24.000	26.700	-2.700	-	-	24.000			
8	PRJ Digitalisering bouwverguningen(K)	2021	70.000	70.000	-	-	-	-			
8	PRJ Volkshuisvesting(K)	2023	45.000	145	44.855	-	44.900	45.000			
8	PRJ Vastgoedorganisatie(K)	2024	567.200	250.000	317.200	317.200	-	397.200	140.000		
8	PRJ Bijdrage verhuizing pand centrum Zuid-Oost(K)	2024	500.000	420.000	80.000	80.000	-	80.000			

Progr.	Project	Start jaar	Begroot 2025	Verwachte besteding t/m 2025	Restant 2025	Totaal over te hevelen	Vrijval	2026	2027	2028	2029
8	PRJ Noorsestraat(K)	2024	365.000	365.000	-	-	-	-			
8	Bijdrage PRJ Noorsestraat(K)	2024	-365.000	-365.000	-	-	-	-			
8	PRJ Projecten Centrum Zuid-Oost(K)	2024	460.000	75.000	385.000	385.000	-	129.000	128.000	128.000	
	Totaal		14.398.100	6.164.288	8.233.812	8.149.800	89.100	8.902.200	1.091.100	521.000	60.000

7 BIJLAGEN

Bijlage 7.1 Samenvatting mutaties taakvelden

In onderstaand overzicht is het verloop van de budgetten per taakveld opgenomen.

Taakvelden (bedragen x € 1.000,-)		Primitieve begroting 2025			Mutaties 2025 - reeds besloten		Mutaties 2025 - effect T2 rapportage		Mutaties 2025 - totaal		Begroting 2025 na Tussenrapportage		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo
	0. Bestuur en ondersteuning	**161.995**	**34.416**	**127.580**	**16.195**	**8.946**	**10.636**	**2.474**	**26.831**	**11.421**	**188.827**	**45.836**	**142.990**
0.1	Bestuur	1	3.275	-3.274	-	-125	-	56	-	-69	1	3.206	-3.205
0.2	Burgerzaken	847	1.894	-1.047	-	-	-	148	-	148	847	2.042	-1.195
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.4	Overhead	472	22.959	-22.487	-	3.047	409	1.873	409	4.921	881	27.880	-26.999
0.5	Treasury	6.378	1.632	4.746	-2.559	-	755	-	-1.804	-	4.574	1.632	2.942
0.61	OZB woningen	7.918	1.279	6.639	-	-	110	-150	110	-150	8.028	1.129	6.899
0.62	OZB niet-woningen	13.697	138	13.559	-	-	890	-	890	-	14.587	138	14.449
0.63	Parkeerbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.64	Belastingen overig	243	138	105	-	-	-	-	-	-	243	138	105

Taakvelden (bedragen x € 1.000,-)		Primitieve begroting 2025			Mutaties 2025 - reeds besloten		Mutaties 2025 - effect T2 rapportage		Mutaties 2025 - totaal		Begroting 2025 na Tussenrapportage		
0.7	Algemene uitkering c.a.	131.306	-	131.306	1.800	-	8.309	-	10.109	-	141.415	-	141.415
0.8	Overige baten en lasten	50	192	-142	-	-	65	30	65	30	115	222	-107
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-	14	-14	-	-	-	-	-	-	-	14	-14
0.10	Mutaties reserves	1.083	2.896	-1.813	16.954	6.024	98	517	17.052	6.541	18.135	9.436	8.698
0.11	Resultaat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1. Veiligheid	**9.854**	**15.603**	**-5.749**	**-911**	**193**	**-385**	**-367**	**-1.296**	**-173**	**8.558**	**15.430**	**-6.872**
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-	3.220	-3.220	-	123	-	-6	-	117	-	3.337	-3.337
1.2	Openbare orde en veiligheid	9.854	12.383	-2.529	-911	70	-385	-361	-1.296	-291	8.558	12.092	-3.534
	2. Verkeer, vervoer en waterstaat	**727**	**14.458**	**-13.732**	**307**	**1.661**	**250**	**-183**	**557**	**1.479**	**1.284**	**15.937**	**-14.653**
2.1	Verkeer en vervoer	613	13.954	-13.340	94	166	250	-159	344	7	957	13.961	-13.004
2.2	Parkeren	2	101	-99	-	774	-	-	-	774	2	875	-873
2.3	Recreatieve havens	39	175	-136	213	219	-	-24	213	195	252	370	-118
2.4	Economische havens en waterwegen	-	115	-115	-	502	-	-	-	502	-	617	-617

Taakvelden (bedragen x € 1.000,-)		Primitieve begroting 2025			Mutaties 2025 - reeds besloten		Mutaties 2025 - effect T2 rapportage		Mutaties 2025 - totaal		Begroting 2025 na Tussenrapportage		
2.5	Openbaar vervoer	73	114	-42	-	-	-	-	-	-	73	114	-42
	3. Economie	**285**	**1.860**	**-1.576**	**-**	**180**	**185**	**305**	**185**	**485**	**470**	**2.345**	**-1.876**
3.1	Economische ontwikkeling	-	21	-21	-	-	150	150	150	150	150	171	-21
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	67	-67	-	-	35	35	35	35	35	102	-67
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	21	50	-29	-	-	-	-	-	-	21	50	-29
3.4	Economische promotie	264	1.722	-1.458	-	180	-	120	-	300	264	2.022	-1.758
	4. Onderwijs	**3.838**	**8.968**	**-5.131**	**684**	**1.142**	**1.025**	**756**	**1.709**	**1.898**	**5.547**	**10.866**	**-5.320**
4.1	Openbaar basisonderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2	Onderwijshuisvesting	983	4.227	-3.244	100	388	-	-389	100	-1	1.083	4.226	-3.143
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.854	4.741	-1.887	584	754	1.025	1.145	1.609	1.899	4.463	6.640	-2.177
	5. Sport, cultuur en recreatie+	**2.530**	**18.010**	**-15.480**	**1.803**	**3.364**	**-688**	**-979**	**1.115**	**2.385**	**3.645**	**20.395**	**-16.750**
5.1	Sportbeleid en activering	1.786	2.298	-513	13	13	-1.200	-1.200	-1.187	-1.187	599	1.112	-513
5.2	Sportaccommodaties	430	4.550	-4.120	536	1.437	75	-203	611	1.234	1.041	5.784	-4.744

Taakvelden (bedragen x € 1.000,-)		Primitieve begroting 2025			Mutaties 2025 - reeds besloten		Mutaties 2025 - effect T2 rapportage		Mutaties 2025 - totaal		Begroting 2025 na Tussenrapportage		
5.3	Cultuurpresentatie c.a.	-	2.398	-2.398	-	140	-	-63	-	77	-	2.475	-2.475
5.4	Musea	77	314	-237	-	94	-	-	-	94	77	408	-331
5.5	Cultureel erfgoed	59	206	-147	80	172	-50	-138	30	34	89	240	-151
5.6	Media	119	1.367	-1.248	-	-	220	220	220	220	339	1.587	-1.248
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	60	6.877	-6.818	1.174	1.508	267	405	1.441	1.913	1.501	8.790	-7.290
	6. Sociaal domein	**32.036**	**103.207**	**-71.172**	**5.631**	**9.926**	**3.821**	**7.270**	**9.451**	**17.196**	**41.487**	**120.403**	**-78.916**
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.865	6.508	-3.644	5.858	5.387	3.356	3.696	9.213	9.082	12.078	15.590	-3.513
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorziening WMO	-	3.377	-3.377	-	-	-	-220	-	-220	-	3.157	-3.157
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorziening Jeugd	32	3.738	-3.706	-	-	-	-	-	-	32	3.738	-3.706
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorziening Integraal	25	94	-70	-	-	-	-	-	-	25	94	-70
6.3	Inkomensregelingen	24.925	38.064	-13.139	-749	408	134	45	-615	453	24.309	38.516	-14.207
6.4	WSW en beschut werk	1.984	14.081	-12.097	195	462	-	-896	195	-434	2.179	13.647	-11.468

Taakvelden (bedragen x € 1.000,-)		Primitieve begroting 2025			Mutaties 2025 - reeds besloten		Mutaties 2025 - effect T2 rapportage		Mutaties 2025 - totaal		Begroting 2025 na Tussenrapportage		
6.5	Arbeidsparticipatie	103	1.470	-1.367	178	311	-	129	178	440	280	1.909	-1.629
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	30	3.064	-3.034	-	101	-	-360	-	-259	30	2.805	-2.775
6.711	Huishoudelijk hulp (WMO)	643	5.631	-4.988	150	-468	-300	500	-150	32	493	5.663	-5.170
6.712	Begeleiding (WMO)	-	3.730	-3.730	-	-300	-	-130	-	-430	-	3.300	-3.300
6.713	Dagbesteding (WMO)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-	156	-156	-	-	-	-	-	-	-	156	-156
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	-	-	-	-	545	-	-	-	545	-	545	-545
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	-	11.005	-11.005	-	1.545	-	2.406	-	3.951	-	14.956	-14.956
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	-	-	-	-	56	-	-	-	56	-	56	-56
6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	-	-	-	-	221	-	-	-	221	-	221	-221
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	-	6.488	-6.488	-	755	-	1.304	-	2.059	-	8.547	-8.547
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	-	-	-	-	214	-	-	-	214	-	214	-214
6.791	PGB WMO	-	1.032	-1.032	-	-300	-	-	-	-300	-	732	-732

Taakvelden (bedragen x € 1.000,-)		Primitieve begroting 2025			Mutaties 2025 - reeds besloten		Mutaties 2025 - effect T2 rapportage		Mutaties 2025 - totaal		Begroting 2025 na Tussenrapportage		
6.792	PGB Jeugd	-	110	-110	-	-	-	-	-	-	-	110	-110
6.811	Beschermd wonen (WMO)	1.226	1.226	-	-	267	631	506	631	773	1.857	1.999	-142
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	205	1.095	-890	-	127	-	-	-	127	205	1.222	-1.017
6.821	Jeugdbescherming	-	1.003	-1.003	-	206	-	226	-	432	-	1.435	-1.435
6.822	Jeugdreclassering	-	228	-228	-	59	-	64	-	123	-	350	-350
6.91	Coördinatie en beleid Wmo	-	355	-355	-	-	-	-	-	-	-	355	-355
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	-	755	-755	-	332	-	-	-	332	-	1.087	-1.087
	7. Volksgezondheid en milieu	**17.888**	**20.922**	**-3.034**	**642**	**1.395**	**-2.362**	**-2.099**	**-1.720**	**-704**	**16.168**	**20.218**	**-4.050**
7.1	Volksgezondheid	496	2.817	-2.321	75	75	-	-	75	75	571	2.892	-2.321
7.2	Riolering	5.129	3.861	1.268	-	80	-123	-46	-123	34	5.006	3.895	1.111
7.3	Afval	7.076	5.753	1.323	26	26	154	226	180	252	7.256	6.006	1.251
7.4	Milieubeheer	4.839	7.480	-2.641	541	1.213	-2.394	-2.279	-1.853	-1.067	2.986	6.413	-3.427
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	349	1.010	-661	-	2	-	-	-	2	349	1.012	-663

Taakvelden (bedragen x € 1.000,-)		Primitieve begroting 2025			Mutaties 2025 - reeds besloten		Mutaties 2025 - effect T2 rapportage		Mutaties 2025 - totaal		Begroting 2025 na Tussenrapportage		
	8. Vhv, RO en stedelijke vernieuwing	**74.181**	**79.384**	**-5.203**	**11.793**	**14.145**	**53.976**	**53.392**	**65.768**	**67.537**	**139.949**	**146.920**	**-6.971**
8.1	Ruimtelijke Ordening	-	2.485	-2.485	1.109	1.718	50	343	1.159	2.062	1.159	4.546	-3.387
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	7.621	7.637	-16	8.980	8.980	-	-	8.980	8.980	16.601	16.617	-16
8.3	Wonen en bouwen	66.560	69.262	-2.703	1.704	3.447	53.926	53.048	55.629	56.495	122.189	125.758	-3.569
	Totaal	303.333	296.828	6.505	36.143	40.954	66.457	60.569	102.600	101.524	405.933	398.351	7.582

Bijlage 7.2 Rapportage geprioriteerde projecten

Inleiding
Gemeente Eemsdelta markeert projecten of programma's als geprioriteerd, wanneer deze aan een mix van criteria voldoen. Deze criteria bestaan uit bestuurlijke en organisatorische complexiteit, budgettair beslag, complexiteit bij uitvoering en de impact op de omgeving. De gemeenteraad is geïnformeerd over de projecten met de status geprioriteerd.

De regeling grote projecten verlangt dat de gemeenteraad in de 2e tussenrapportage wordt geïnformeerd over de voortgang van de geprioriteerde projecten. Deze rapportage geeft daar invulling aan door een algemeen overzicht te verschaffen en de algemene bevindingen te presenteren. Vervolgens wordt een overzicht gegeven per geprioriteerd project, wat bestaat uit een statusoverzicht voor de aspecten algemeen, geld, tijd en risico's. Hierbij wordt een toelichting op de afwijkingen gegeven.

Deze rapportage is opgesteld en besproken in juli en gaat in op de stand van zaken rond de zomerperiode. In september is er een actualisatie gedaan, maar omdat de behandeling van de T2-rapportage in de raadsvergadering van december zal plaatsvinden kan de inhoud op punten ingehaald zijn door de tijd.

Geprioriteerde projecten
De gemeente Eemsdelta heeft 11 projecten als geprioriteerd gekenmerkt. Ten opzichte van de rapportage in 2024 zijn er de volgende wijzigingen: Versterkingsopgave Opwierde Zuid is van de lijst afgehaald en Huis van Cultuur en Bestuur is toegevoegd.

De 11 opgenomen projecten zijn inclusief de algemene status in tabel 1 opgenomen. Deze status is ingevuld op basis van de kleuren van een stoplicht[1].

Project	Status JR 2023	Status T2 2024	Status JR 2024	Status T2 2025
Centrum Zuid Oost				
Zandplatenbuurt Zuid				
Zandplatenbuurt Noord (batch 1588 Delfzijl)				
Volkshuisvestingsfonds				
Scholentransitie primair onderwijs				
Ontwikkeling Eendrachtterrein				
Perspectieflocaties				
Scholentransitie voortgezet onderwijs (Campus)				
Versterkingsopgave Opwierde Noord en Midden				
Aardgasvrije wijken				
Huis van Cultuur en Bestuur				

Tabel 1: geprioriteerde projecten inclusief algemene status

Algemene bevindingen

[1] Groen betekent op koers. Oranje staat voor op koers en bijsturing op een of meerdere aspecten nodig. Rood betekent dat een of meerdere aspecten niet worden gehaald, bijsturing om het project op schema af te ronden is dringend nodig.

Ten opzichte van 2024 is het algemene beeld rondom de geprioriteerde projecten positiever. Projecten kunnen vertraging oplopen, op zoek moeten naar financiering voor nieuwe plannen, maar het realiseren van het doel van het project lijkt uiteindelijk vaak haalbaar.

Voor de grotere bouwprojecten blijven hoger uitvallende kosten en tegenvallende grondsaneringen een risico. Voor programma's waarin meerdere projecten gerealiseerd worden is het soms zaak om dekking te zoeken voor de nog te starten projecten. Door de aanwezigheid van externe middelen is dit vaak haalbaar. Ook in 2025 zijn er projecten en onderwerpen waar extra aandacht en inzet voor gevraagd wordt. Deze ontwikkelingen zijn per project te lezen in onderstaand overzicht.

<u>Overzicht per geprioriteerd project</u>
Dit onderdeel van de rapportage bevat per geprioriteerd project een statusoverzicht voor de aspecten algemeen, geld, tijd en risico's. Ook deze status is ingevuld op basis van de kleuren van een stoplicht. Voor de aspecten waar het stoplicht niet op groen staat, is de afwijking toegelicht.

Centrum Zuid Oost			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's

Toelichting op afwijkingen

Geld
Voor een aantal plannen binnen verschillende deelgebieden van Centrum Zuid Oost wordt nog dekking gezocht. Voorbeelden hiervan zijn de herinrichting van het Buiskoolplein en de herinrichting openbare ruimte van de Nieuweweg.

Tijd
Binnenkort vindt er een herijking plaats van alle plannen die binnen het project centrum Zuidoost vallen. Afhankelijk van de impact daarvan, kan dit leiden tot een gewijzigde planning. Per saldo loopt het programma wel uit de tijd ten opzichte van de oorspronkelijke planning.

Risico's
Als er niet voldoende dekking gevonden wordt om de plannen voor alle deelgebieden te verwezenlijken is het noodzakelijk om naar de scope van het programma te kijken. De verandering van de scope kan een mogelijke oplossing zijn voor de budgettaire uitdaging.

Zandplatenbuurt Noord (batch 1588 Delfzijl)			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's

Toelichting op afwijkingen

Risico's
Een groot deel van de opgave is gerealiseerd. Ook voor de huidige groep bewoners zal de verhuisbeweging op gang moeten komen. Voor de groep bewoners die nog geen plek heeft verkregen op één van de nieuwbouwlocaties in Delfzijl wordt de huidige Zandplatenbuurt herontwikkeld tot Biessumerzand. Het ontwikkelen van woningen die passen bij de woonwensen en budgetten van deze groep bewoners is een belangrijk aandachtspunt in dit traject.

Zandplatenbuurt Zuid			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's

Toelichting op afwijkingen

Risico's
Zie Zandplatenbuurt Noord

Scholentransitie primair onderwijs			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's

Toelichting op afwijkingen

Tijd
Binnen de transitie moeten de volgende projecten nog worden afgerond:

KC Hiliglo in Holwierde is reeds in aanbouw, waarbij definitieve wegen worden aangelegd en kadastrale grenzen moet worden vastgesteld.
Uitbreiding RENN4, hiervan is de bouw gestart met enige vertraging. De uitbreiding zal eind oktober gereed zijn. Vervolgens dient de laatste fase van het schoolerf te worden afgerond voor eind 2025. Er zijn nieuwe mijlpalen vastgesteld.

Risico's
De sloop van de Sikkel is vertraagd omdat deze locatie als tijdelijke huisvesting wordt gebruikt. Tevens is nu duidelijk dat het nieuwe gedeelte van het gebouw in het geheel niet gesloopt hoeft te worden. Dit zal tot gevolg hebben dat de er een gewijzigde aanbieding moet komen van het sloopbedrijf aan wie het voornemen tot gunnen is gemeld. In Holwierde moet de riolering onder de deels reeds aanwezige weg worden vervangen, het nutstrace moet worden verlegd, zodat het op gemeentegrond komt te liggen. Uitgangspunt was een bouwweg neerleggen, maar nu moet het geheel voldoen aan de gemeentelijke kwaliteitseisen, daarmee wordt het een heel andere kostenpost. Dit kan mogelijk gedekt worden door het resultaat op de overige projecten in de scholentransitie.

Volkshuisvestingsfonds			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's

Toelichting op afwijkingen

Risico's
Maatregel 29 uit Nij Begun (Isolatieaanpak voor woningen in Groningen en Noord-Drenthe) biedt voldoende ruimte om alle woningen te verduurzamen in onze gemeente. Er is echter een verschil in de voorwaarden en in de te nemen maatregelen met het volkshuisvestingsfonds. Bij het volkshuisvestingsfonds
moeten er 3 labelstappen worden gemaakt bij het verduurzamen of er moet minimaal label B worden bereikt. Bij maatregel 29 gaat het om het isoleren tot de woningstandaard. Daarnaast zit er verschil in de maatregelen die toegepast mogen worden. Ook zijn deze voorwaarden nog niet officieel gecommuniceerd waardoor er nu gebalanceerd moet worden met adviezen tussen twee verschillende regelingen.

Daarnaast weten we dat ongeveer 30% van de woningen ook in de versterkingsopgave zit. Hier is vaak nog niet duidelijk wat ze krijgen in de versterkingsopgave en wanneer er wordt gestart met de versterking. De insteek is eerst versterken en dan verduurzamen.

Versterkingsopgave Opwierde Noord en Midden			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's

Toelichting op afwijkingen
n.v.t.

Ontwikkeling Eendrachtterrein			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's

Toelichting op afwijkingen

Geld
Op dit moment is ongeveer 60% van het plangebied De Eendracht gesaneerd en straks bouwrijp gemaakt. Het betreft de locatie tiny houses, het gebied van de eerste fase woningbouw, de vrml. loodslocatie, de zorglocatie en de stadstuin. De locatie tiny houses is woonrijp gemaakt evenals de bestrating en groen aan in de hofjes en wadi's. Na de zomer 2024 zijn wij gestart met de voorbereiding van de sanering van het volledige resterende plangebied. Woonveld 11 (grotendeels), de stadstuin en de voormalige loodslocatie (woonveld 12) zijn inmiddels ook gesaneerd, waarbij de sanering van de loodslocatie qua vervuiling en daarmee financieel erg tegenviel. De ontwikkelaars woningbouw fase 1 gebied hebben hun plannen aangepast en Geveke is succesvol in juni in verkoop gegaan met hun woningen. De gesprekken met de NCG over tijdelijke huisvesting op De Eendracht zijn van de baan.

Risico's
Voorafgaand aan ontwikkeling dient het terrein gesaneerd en bouwrijp te worden gemaakt. Dit is een kostbaar traject. In de bodem is veel puinvervuiling (o.a. oude fundering en vloeren) en dempingen aanwezig die moeten worden verwijderd. Daarnaast is voor de bodemsanering sprake van veel grondverzet en aan- en afvoer van grond. De aanbesteding van het bouwrijp maken van de zorglocatie is hoger uitgevallen dan aanvankelijk begroot. Om deze reden is het restantbudget van de saneringskosten voor de gehele Eendrachtlocatie bij de actualisatie 2025 nogmaals verhoogd. Ondanks dat en verkennend bodemonderzoek dat op de gehele locatie heeft plaatsgevonden, blijft dit een aanmerkelijk risico. Zo bewees de recente sanering van de voormalige loodslocatie.

De grondopbrengsten staan onder druk vanwege stijgende bouwkosten en beperkter toenemende verkoopopbrengsten. Nu de eerste koopwoningen verkocht zijn is de verwachting dat de interesse in het gebied wordt vergroot en dat daarmee de opvolgende fases beter gaan lopen. De verwachting is daarmee dat de bijbehorende grondopbrengsten, zoals die nu zijn opgenomen, behaald kunnen worden.

Het budget bouw- en woonrijp maken is geactualiseerd per 2025. Bij de uitwerking van de verschillende fases en woonvelden wordt de inrichting concreet en goed calculeerbaar. Sturing op totaalbudget blijft hierbij belangrijk.

Scholentransitie voortgezet onderwijs (Campusontwikkeling)			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's

Toelichting op afwijkingen

Algemeen
De ontwikkeling van fase 2, de noordrand, van de campus Eemsdelta bereikt een belangrijk stadium. Plannen voor de inrichting van het park met daarin het USPA en de Koppelplaats liggen klaar. Ontwerpen zijn klaar en er liggen actuele ramingen voor het campuspark en de Koppelplaats. Participatie heeft plaats gehad en de planologische procedure kan gestart worden nu de besluitvorming in de Raad van september een feit is. De planning voor realisatie van dit deel van het gebied is een jaar opgeschoven in verband met de tijd die nodig is om invulling te geven aan de voorwaarden van de beschikking van het JTF, waarvan de financiering van de Koppelplaats afhankelijk is. De plannen voor het vastgoed Poort van Noord zijn nog in ontwikkeling, dit schakelen we parallel aan de concept ontwikkeling van Portlands Campus (onderdeel van Masterplan Campussen). Vanuit dit Masterplan zullen huisvestingsvragen voor aanvullende faciliteiten een plek kunnen krijgen in de Poort van Noord. Dus daarmee is het programma van eisen nu nog niet vast te klikken. Het beoogde onderdeel ISK huisvesting is tevens in heroverweging, vanwege mogelijke alternatieven en onzeker Rijksbeleid (asieltoestroom in de toekomst en financieringsmogelijkheden).

Geld
De raming van de kosten van het campuspark is opgeleverd. De kosten vallen aanzienlijk hoger uit dan oorspronkelijk geraamd. Dit vanwege het ambitieniveau van het park en de bovengemiddelde kostenstijgingen. Naast de subsidie die voor het USPA-deel moet worden gevonden (NPG en andere bronnen) zal er voor de aanleg van dit park ook extra financiering op het kleed moeten komen. De intentie is een nieuwe GREX te presenteren voor de vervolgontwikkeling, waarin het campuspark met USPA (deel A, met daarin de Koppelplaats) is opgenomen. Dekking zal hier gezocht worden in Regiodealgelden, NPG en leefbaarheidsgelden.

Tijd
De ontwikkeling loopt uit (oorspronkelijke einddatum was 2025). Dit houdt verband met het langere financieringstraject van het JTF (Makerswierde) en het uitwerken van de Poort van Noord. We koersen op afronding eind 2027 voor gebied A, met de Koppelplaats en eerste deel USPA. Met de bouw van de Poort van Noord wordt gestart in 2028-2029.

Risico's
Voor de plannen in fase 2 van de ontwikkeling lijken ook voldoende externe fondsen beschikbaar te komen. Toch blijft het spannend, de dekking moet nog wel lukken. We zijn met SNN in dialoog over de verlenging van de JTF subsidie, waar nog aan voorwaarden moet worden voldaan. Terugvalopties zijn er ook. Mocht het niet lukken dekking te vinden dan resteert er een parkachtig gebied met sportvelden voor de scholen. Dan blijft overigens wel de verplichting voor de gemeente om elders huisvesting te organiseren voor de ISK klassen.

Aardgasvrije wijken			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's

Toelichting op afwijkingen

Algemeen
Voor het project Wierdedorpen is een nieuw projectplan in de maak en bij Zonnedorpen zijn geen bijzonderheden.
Bij Warmtenet Loppersum ligt sinds enige tijd de focus op het beheersen van risico's die in de afgelopen periode opgetreden zijn en die het realiseren van het project binnen de gestelde kaders onder druk zet.

Geld
De dekking van de kosten van proeftuin warmtenet Loppersum staat onder druk. Op dit moment onderzoeken we welke maatregelen genomen kunnen worden om binnen de kaders te blijven.
Hetzelfde geldt ook voor de periode nadat de levering van warmte is gestart, oftewel de exploitatiefase.

Tijd
Als gevolg van tegenvallende uitvoeringsmethoden is de start van de warmtelevering vertraagd, waardoor de levering nu in de winter zou plaatsvinden. Omdat dit geen gewenste startperiode is wordt de start van de warmtelevering doorgeschoven naar voorjaar 2026, in plaats van oorspronkelijk oktober 2025. Het risico op opstartproblemen door gebruikers wordt hierdoor verminderd.

Risico's
We zoeken naar beheersmaatregelen om binnen de kaders van het project te blijven. Daartoe zijn er ook gesprekken met de hoofdaannemer gevoerd om het risico van kostenoverschrijdingen te voorkomen.

Voor de exploitatiefase is het belangrijk dat er aansluitingscontracten worden getekend, dit is nog niet voor alle aan te sluiten panden gebeurd. Dit geldt zowel voor private afnemers alsmede voor de zogenoemde utiliteitsgebouwen.

Huis van Cultuur en Bestuur			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's

Toelichting op afwijkingen

Risico's
Met het project is een groot budget gemoeid. Er wordt rekening gehouden met indexatie in de budgetten maar een kleine overschrijding in de realisatie van dit percentage kan tot een grote extra kostenpost leiden. Ook is uitloop in de besluitvormingsprocessen een risico, waarbij vertraging ook grote impact kan hebben op de totale kosten vanwege stijgende bouwkosten.

Vanwege de omvang van het bouwproject zullen er niet veel spelers op de markt zijn die de realisatie van de plannen aankunnen, het gebrek aan marktwerking kan mogelijk van invloed zijn op de kosten van de bouw.

Bijlage 7.3 Inpassingskosten

In het in juni 2022 vastgestelde handboek inpassingskosten is opgenomen dat via de 2e bestuurlijke tussenrapportage een algehele rapportage rond de stand van zaken van de inpassingskosten wordt opgenomen. Hierbij wordt specifiek gerapporteerd over afwijkingen (groter dan€ 50.000) binnen projecten in de uitvoering van het beleid. Ook zal inzicht gegeven worden in de actuele verdeling van de budgetten en de hoogte van de risicoreservering.
Stand van zaken budgetten (x € 1.000)

Blok D Inpassingskosten overzicht oktober 2025									
Onderdeel	**Initieel budget**	**Aanvulling Nij begun**	**Actueel Budget (T1-2025)**	**Mutatie budget**	**Actueel budget**	**Gerealiseerd tm 2024**	**Verplichtingen**	**Gereserveerd**	**Saldo**
Woningen sloop-nieuwbouw	53.000	12.000	67.084	3.845	70.929	21.222	62.545	8.383	**0**
Perspectieflocaties	24.000	7.000	31.000		31.000	1.400	19.110	11.890	**0**
Onderwijs	10.000	1.000	11.000		11.000	9.338	10.453	547	**0**
Zorgvastgoed	10.000	5.000	15.000		15.000	9	2.657	12.343	**0**
Overheadkosten	7.000	2.500	9.500		9.500	3.500	9.500	-	**0**
Procesgelden	350	0	350		350	211		139	**0**
Onderhoud	1.000	1.500	2.500		2.500	425	1.500	575	**0**
Gemeentelijk vastgoed		11.500	11.500		11.500	-	10.000	1.500	**0**
Risicofonds	23.000	20.500	41.417	-3.845	37.572	-			37.572
Totaal	**128.350**	**61.000**	**189.350**	**0**	**189.350**	**36.104**	**115.764**	**35.379**	**37.572**

1. De gerealiseerde kosten zijn de kosten, zoals deze via de Sisa verantwoording 2024 zijn verantwoord richting het Rijk. Bij deze verantwoording is een goedkeurende verklaring verstrekt.
2. Bij verplicht geldt dat deze middelen via raadsbesluiten, dan wel via collegebesluiten beschikbaar zijn gesteld. Doordat we vanaf 2024 de kredieten voor sloop-nieuwbouw al opnemen in de begroting is dit bedrag relatief hoog.
3. Geserveerde middelen zijn benodigd om de totale opgave van het betreffende onderdeel te kunnen financieren, maar zijn nog niet beschikbaar gesteld voor specifieke projecten.
4. Het saldo betreft vrij besteedbare middelen binnen het onderdeel.

Stand van zaken risicoreservering
In de eerste rapportage 2025 zijn voor een aantal projecten de kredieten aangevuld vanuit het risicofonds inpassingskosten. Middels deze tweede rapportage wordt daarnaast voor een aantal projecten een aanvullend krediet gevraagd, maar wordt er ook een deel afgeraamd en/of afgesloten. Het saldo hiervan bedraagt € 3.868.000. Onder kopje investeringen in hoofdstuk 4 is hiervan een specificatie opgenomen.